

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, kesäkuun 29 - Wed., June 29, 1988 FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 26 45 cents

AIDS-uhrien muistonäyttely levittäytyy New York Cityn Central Parkissa

NEW YORK CITY - Central Parkin vihreä ruohikko toimii taustakankaana AIDS-uhrien muistoksi valmistetuille tilkkutäkeille. Tilkkutäkkeihin on kirjoitettu yli 1,000 New Yorkin alueella AIDS:iin kuolleen henkilön nimi sekä heidän elämänsä vaiheita. Samanlaisia tilkkutäkinäyttelyjä on ollut esillä myös mm. Bostonin ja San Franciscon puistoissa.

Puhemies Ahde Yhdysvaltoihin

Suomen eduskunnan puhemies ja rouva Matti Ahde johtavat Suomen valtuuskuntaa Delaware-laakson suomalaisiirtolaisuuden 350-vuotisjuhlassa, FinnFestissä, jonka odotetaan kokoavan tuhansia suomalaisiirtolaisia ja heidän jälkeläisiään koko viikonvaihteen kestäviin juhallisuuksiin Delawaren yliopiston stadionille ja lähiympäristöön.

Tämän Suomen ja Yhdysvaltain ystävyysvuoden ohjelmaan kuuluvan FinnFestin ystävyysjuhlassa juhlapuheen pitää Turun yliopiston kansleri Olavi Granö lauantaina 9.

heinäkuuta.

Seuraavan sunnuntaiamun suomalaisessa juhlaumalanpalveluksessa saarnaa Porvoon hiippakunnan piispa Erik Vikström ja Vuosaaren Mieslaulajat avustavat.

Juhlien yhteydessä puhemies Ahde, Suomen Washingtonin suurlähettiläs Paavo Rantanen ja Suomi-Seuran hallituksen I varapuheenjohtaja, professori Kalevi Rikkinen luovuttavat FinnFestin järjestäjille "Delaware 350"-mitalit.

Juhallisuudet käynnistää perjantaina 8. heinäkuuta pu-

hemies Ahteen ja Matti Nykäsen "Meet the Matties" -lehdistötilaisuus.

Samaan aikaan Yhdysvalloissa vierailevat kapellimestari Esa-Pekka Salonen London Sinfonietta-kamariorkesterin johtajana, TUL:n ja Suomen Naisvoimistelijaliiton esiintyjät sekä Karelia-kansanmusiikkiryhmä.

Ohjelmaan sisältyy myös Ahteen ja Rickey Meyerin välinen tennissottelu.

Washingtonissa Ahteen ohjelmaan kuuluu kongressin edustajanhuoneen puhemies Jim Wrightin tapaaminen

sekä keskustelut ulkoministeriön ja senaatin edustajien kanssa.

Puhemies Ahde luovuttaa uuden englanninkielisen osin Eduskunnan kustantaman Kalevalan käännöksen kongressin kirjaston johtajalle.

Puhemiehen seurueeseen kuuluvat myös apulaisosastopäällikkö Dieter Vitzthum UM:n poliittiselta osastolta, Eduskunnan kansainvälisten asioiden sihteerin Jaakko Hissa sekä ulkoasiainsihteerin Juha Knuuttila UM:n lehdistö- ja kulttuuriosastolta.

Angolan sissi vaatii Mandelan vapauttamista

WASHINGTON - Yhdysvaltojen ja Etelä-Afrikan tukema angolalainen sissi Jonas Savimbi kertoi pyytäneensä Etelä-Afrikan presidentti Pieter W. Bothaa vapauttamaan Nelson Mandelan, mustan vapautustaistelijan.

Savimbi esitti lausuntonsa viikon kestävästä Washingtonin vierailun alusta. Hän sanoi joidenkin Afrikan johtajien yhtyneen vapautuspyyntöön, mutta kieltäytyi nimeämästä heitä.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 6-8

- Maine's Friendship Festival
- Mäkipuro band at FinnFest
- Sibelius Academy Quartet at FinnFest, too
- Update on Ahde visit plans
- Postscripts on Orjatsalo

Sisäsivuilla:

- Katoavatko Suomen murteet? sivu 2
- Connecticutin kulmilta sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 10 & 11
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Muotisana kuitu

Tämän vuosikymmenen eniten myynyt muotisana on melko varmasti "kuitu". Mainos kuin mainos ja jokaikinen opaslehtinen kehottaa syömään kuitupitoista ruokaa, jotta suolistomme toimisi parhaalla mahdollisella tavalla. Siinä sinänsä ei ole mitään valittamista. Päinvastoin, oikeat ravintotottumukset ovat vain paikallaan.

Valittamista on sanan väärässä käytössä, mikä on saanut miljoonia ihmisiä ostamaan ja käyttämään kalliita tuotteita siinä luulossa, että uskovat niiden olevan terveellisiä ja usein jopa välttämättömiä.

Tilastojen mukaan amerikkalaiset ostivat viime vuoden kuluessa 50 miljoonan dollarin edestä kaikenlaisia "luonnollisia" kuitutuotteita, joiden mainostettiin johtavan sekä solakkuuteen että hyvään terveyteen. Kansallinen syöpäinstituutti suosittelee kuitupitoisen ravinnon nauttimista, koska sen saattaa vähentää peräsuolisyypien syntymistä. Suurin osa näistä kalliista pillereistä kuitenkin sisältää vain hyppysellisen kuitua.

Nykyinen tuotteiden sisältöä koskeva esittely on harhaanjohtavaa ja antaa usein jopa täysin vääriä tietoja niiden kuitumäärästä. Kansallinen ravinto- ja lääkintähallitus (FDA) tekisi suuren palveluksen kuluttajille vaatimalla näiden tuotteiden valmistajia mainitsemaan niiden sisältämät kuitumäärät pakkausten päällä.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (617) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Monday before the Thursday the ad is to appear. Raivaaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Kieli elää:

Murteet kuluvat tuleeko juppikieli?

Suomen maaseutua kiertävä, murteita nauhuriinsa talti-oiva kenttätutkija ei ole kadonnut. 1900-luvun alussa virinyt järjestelmällinen murteiden tutkimus jatkuu, vaikka onkin osin muuttamassa muotoaan. Ihmisten haastattelu on edelleenkin perimätiedon tallennuksen tärkein työ. Seuraavana ovat vuorossa kaupungin jupit.

Nykypäivän tutkimustyöhön tuovat uutta sosiaaliset murteet, kaupunkikielimuodot ja paikkakunnalta toiselle muutaneiden sekamurteet.

Jatkaako juppikieli siitä mihin murteet unohtuvat?

-Murteet eivät ole katoamassa, vaikka on selvää, että monet kansanmurteen piirteet ovat jo saaneet puhekielessä rinnalleen yleiskielisen vastineen, Tampereen yliopiston tutkija Marjatta Palander sanoo.

-Elämme keskellä Suomen puhekielen murrosvaihetta, mutta se merkitsee sitä, että nykyisin ihmisillä on enemmän vaihtoehtoja kielellisessä ilmaisussa. Vaihtoehtojen käyttöä säätelevät puhetilanteet. Vanhaa, tiettyihin tapoihin ja -menetelmiin liittyvää sanastoa kyllä unohtuu koko ajan, mutta se on kielen luonnollista elämää.

Tärkeää on, että myös nykypäivän puhekieltä saatetaan tallennetuksi kaupungeista ja maaseudulta. Muuten voi käydä niin, että murrosvuosikymmenten eli 1970-80-lukujen kieli jää tulevien sukupolvien tutkijoille arvoitukseksi.

-Järjestelmälliset murretutkimukset alkoivat viime vuosisadan lopussa, jolloin E.N. Setälä esitti aloitteen kolmiosaisen sanakirjan perustamisesta. Nykyisellään hanke käsittää Nykysuomen sanakirjan, Vanhan kirjasuomen sanakirjan ja Suomen murteiden sanakirjan, jonka ensimmäinen osa ilmestyi vuonna 1985. Tästä sanakirjasta on suunniteltu 20-osaista teosta, jonka osat ilmestyisivät 2-3 vuoden välein. Jokainen kirjoista tulee sisältämään noin 800 si-

vua murre-sanastoa.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus Suomessa perustettiin vuonna 1976. Täältä opetusministeriön alaisesta tutkimuslaitoksesta voi lainata nauhoja ja muuta materiaalia kuka tahansa.

Tutkimuskeskukseen kuuluvaan Suomen kielen nauhoitearkistoon on tallennettuna murteita yli 15,000 tuntia. Jokaisesta Suomen pitäjästä on äänitteitä noin 30 tuntia.

Maan paikannimistä on kirjattu muistiin jo 85 prosenttia. Nimestyksessä Suomi on huijulla verrattuna moneen muuhun maahan. Nimiarkistoon on kerätty tietoa Suomen paikannimistä vuodesta 1915 alkaen. Käytännön merkitystä nimestyksellä on esimerkiksi kartoituksessa.

-Suomen kielestä on olemassa äännehistoriallisia tutkimuksia useilta murrealueilta, mutta kaikkia alueita ei ole vielä selvitetty. Arkistot tarjoavat monipuolista lähdeaineistoa tällaiseen tutkimukseen. Silti ilman omaa kenttätöitä äännehistorian tekeminen ei onnistu. Nykyään vanhan, mahdollisimman vähän yleiskieleen sekoittuneen murteen tavoittaminen on aina vain vaikeampaa, pohitti Marjatta Palander.

Aito murre tutkijan aarre

Marjatta Palander on ollut murretutkimuksessa mukana kymmenen vuotta. Hän on selvittänyt savolaismurteita.

-Viimeisen kolmen vuoden aikana olen liikkunut vanhan Säämingin eli nykyisen Savonlinnan ympäristössä. Murteiden keruumatkat teen kesäisin, jolloin lyhyet pitäjien välit kuljen polkupyörällä. Leirintäalueet, lomamökit ja kansakoulut ovat minulle tuttuja yöpymispaikkoja, kertoo Marjatta Palander.

Haastateltavan on oltava mieluiten yli 70-vuotias, syntyperäinen paikkakuntalainen. Jos hänen puolisonsa ja vanhempansa ovat myös kotoinen samalta seudulta, haastateltava on murretutkijalle varsinainen aarre.

-Vanhusten jututtaminen on helpompaa kuin nuorten,

koska he eivät kiinnitä huomiota kieleensä eivätkä muuta puhetapaansa. Vanhoilla ihmisillä on pitkän elämänsä varrelta paljon kerrottavaa ja myös aikaa haastattelijalle.

Hyötyä muillekin aloille

-Kenttätö on raskasta, mutta antoisaa. Murteentutkijat kulkevat keruumatkoillaan kesäisin ja kuuntelevat nauhoituksiaan talvikuukausien aikana, jolloin heillä on myös aikaa perhetyä arkistolähteisiin ja tutkimusalueen asutushistoriaa käsittelevään kirjallisuuteen, selvittää Marjatta Palander.

Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitoksella on tutkittu paljon eri ikäpolvien välisiä kielellisiä eroja. Samasta perheestä on haastateltu esimerkiksi kolmen sukupolven edustajia ja selvitetty, miten puhekieli muuttuu eri ikäpolvien aikana.

Tällä hetkellä Tampereella on menneillään Virtain murretta koskeva tutkimus. Virtain Vaskivedellä on aineistoa kerätty jo kahtena vuonna. Tutkimuksessa seurataan talonpoikais yhteisön murteen kehitystä sadan vuoden aikana. 1870-luvulla syntyneiltä henkilöiltä on jo aiemmin saatu äänitallenteita ja tutkimuksessa mukana olevia 1970-luvulla syntyneitä haastatellaan parhaillaan. Lisäksi tutkimuskohteena on Virroille muuttaneiden siirtokarjalaisten kieli.

Tampere on ollut mukana myös 1970-luvun loppupuolella kaupunkikielen tutkimuksessa, jossa tarkasteltiin iän ja sosiaalisen taustan vaikutusta kieleen.

Murteita tutkittaessa on havaittu myös alueellisia eroja murteiden säilyvyydessä. Itä-Suomessa ovat kielimuodot säilyneet erittäin hyvin, koska siellä ihmisten liikkuvuus on ollut pientä ja asutuskeskusten vaikutukset eivät ole olleet voimakkaita. Uudenmaan läänissä murteet ovat muuttuneet vähitellen yleiskielen suuntaan.

-Kenttätöillä saatava murreaineisto tarjoaa mahdollisuutta jatkaa sivulla 14

Nimipäivät

Heinäkuun 8 p., Turo
Heinäkuun 9 p., Ilta
Heinäkuun 10 p., Saima, Saimi

Heinäkuun 11 p., Elli, Eleonoora, Noora
Heinäkuun 12 p., Hermanni, Herman, Herkko
Heinäkuun 13 p., Ilari, Lari
Heinäkuun 14 p., Aliisa

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$1,567.00

Helga ja Eino Haapanen, Springfield, MA \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

Halpa taala, suuret sarjat

Jenkkiveneet nousseet maihin

Kumman valitsee suomalainen huviveneen ostaja, jos kahdesta samanlaisesta toinen maksaa 200,000 markkaa ja toinen puoli miljoonaa?

Sen halvemman tietysti. Kuten moni on käytännössä tänä vuonna tehnytkin. Ja vauhti vain kiihtyy. Vuonna -87 myytiin Suomessa noin 300 jenkkivenettä. Tänä vuonna mennään reilusti toiselle tuhannelle.

Jenkkiveneet ovat epävirallinen yleisnimitys USA:sta Suomeen tuotaville moottoroiduille huviveneille. Laajemmasta mielessä ne ilmestyivät suomalaisille rannikoille vasta viime vuonna. Alas painunut dollarin hinta ja sikäläisten venevalmistajien pitkälle viedyt tuotantomenetelmät laskivat hinnat reilusti alle vastaavien suomalaisten.

Tonttipula lisää potkua

Jenkkiveneet nousivat maihin ensin Etelä-Suomessa. Siihen oli jo vuosia ollut 'sosiaalinen tilaus'. Vapaita rantatontteja ei ole ollut enää vuosin siellä merkittävästi saatavilla. Ei edes kovaan hintaan.

Toisaalta on enenevässä määrin maksukykyistä väes-

töä, joka haluaa viettää lisääntyvän vapaa-aikansa veden ääressä. Pitkälle varustetut, kohtuuhintaiset jenkkiveneet ovat tulleet heille huvilan korvikkeiksi. Tarjoten samalla ajan hengen mukaisesti vapautta ja liikkuvuutta.

Todellista massatuotantoa

Sport Boats tuo Suomeen Baylinerin huviveneitä. Bayliner on alallaan maailman suurin. Sen 17:ssä tehtaassa USA:n rannikoilla on tähän mennessä valmistunut yli 200,000 venettä.

-Homman nimi heillä siellä on pieni kate ja suuret sarjat. Niillä saadaan hinnat alas. Nyt sitten vielä auttaa halpa taala. Veneiden laadusta ei tingitä.

Hannu Turunen Sport Boats OY:stä arvioi, että jenkkive-

Matti Kaarla Pietarsaaren Huoltoexperteiltä myy Sea Ray -veneitä. - Hyvä vene on huvila. Huvila, jonka voi ottaa mukaansa.

neiden myyntiboomi jatkuu Suomessa 5-7 vuotta. Tällä hetkellä on kysyntä niin kovaa, että kaikki maahan saatavat veneet menevät kaupaksi.

-Olen myynyt viimeisen kahden kuukauden aikana jo kymmenen venettä Oulun piiriin. Ja yli 21 jalan veneitä en saa USA:sta tänne tänä vuonna enää millään. Kysyntä on ollut niin kovaa, etteivät pysty toimittamaan.

Hän ei ihmettele tuotteen suosiota.

Se on edullinen, hinta säilyy, laatu on korkea ja ominaisuuksiltaan jenkkivene on erittäin turvallinen, jopa myrskyssä. Veneissä kun on tehoreservin lisäksi huonollakin säällä.

Hyvän sään aikana

Jenkkiveneet ovat leimallisesti hyvän sään veneitä.

-Suomalaiset ovat karkeampaa tekoa ja ehkä kestävämpiä. Ne on luotu liikkumaan joka säällä, luonnehtii Antti Pienimäki Kokkolan Vene Oy:stä veneiden eroja.

Pienimäen mukaan suuntaus on selvä.

-Veneet tulevat koko ajan vain nopeammiksi ja nopeammiksi.

-Toisaalta käyttäjäkunta laajenee voimakkaasti. Nykyään puolet myymistämme veneistä menee ensikertalaisille.

Tämä näkyy myös vaihtokäytössä.

-Käytettyjä veneitä on niukasti tarjolla. Veneistä ei luovuta.

Matti Kaarla Pietarsaaren Huoltoexperteiltä myy Sea Ray -veneitä. Myyntialue kattaa rannikon Kristiinankaupungista Tornioon.

-Suomalaiset valmistajat ovat kovan haasteen edessä. Tällä hetkellä he ei pärjää hinta-laatu-suhde-kilpailussa jenkeille alkuunkaan.

Sea Ray mallistosta löytyy 55 perusmallia. Hinnat vaihtelevat 3,800 markasta kolmeen miljoonaan.

-Ja hinta säilyy. Nyt kun ostaa, niin ensi vuonna saa omansa takaisin.

Osmo Kahari
Kokkola-lehti

Sademetsien tuhoutuminen pysäytettävä

Sademetsiä, noita maapallon keuhkoja, tuhoutuu vuosittain reilut 11 miljoonaa hehtaaria. Ulkoisesta runsaudesta huolimatta sademetsät ovat herkkiä eroosiolle ja hyvin huonoja uusiutumaan. Puuston ohella tuhoutuu erittäin laaja-alainen ekosysteemi, jonka korvaaminen on mahdotonta.

Sademetsien maapallolle tärkein tehtävä on suodattaa ilmakehästä hiilidioksidia, siis toimia taivaankappaleemme suurena keuhkona. Metsien häviäminen edistää tutkijoiden mukaan ns. kasvihuoneilmiön laajenemista.

Sademetsien tuhoutuminen alkaa, kun puustoa ryhdytään kaatamaan nopeasti suurilta alueilta. Mäntykankaan avohakkuun jäljet korjautuvat uusien istutusten avulla vuosien kuluessa, mutta sademetsän ohut ravinnekerros ehtii huuhtoutua päivittäisten sateiden ansiosta pois ennen uusiutumisen alkamista. Kun paikalle usein ei edes istuteta uusia

taimistoja, on eroosio väistämätön tosiasia.

Monipuolinen ekosysteemi romahtaa

Maapallon alueista juuri sademetsät ovat kasvi- ja eläinlajistoltaan kaikkein rikkaampia. Terveen sademetsän olosuhteet ovat monille lajeille otolliset, mutta ravintokerroksen ohuuden vuoksi koko ekosysteemi on herkkä romahtamaan. Näin menetämme maapallon kasi- ja eläinkunnasta monia lajeja metsien tuhoutumisen edetessä.

Biologit pitävät lajikyhtymistä kohtalokkaana ja korvaamattomana.

Yhteiskunnalliset rakenteet esteenä

Kehitysmaat eivät kaada sademetsiään silkkää pahuuttaan. Köyhille maille metsävarat edustavat halpaa kotimaista polttoainetta, jota käytetään kotitalouksissa ja teollisuudessaakin. Kehitysmai-

den talouden kohentuminen ja niiden olosuhteisiin sopiva teknologinen kehittyminen auttaisivat osaltaan ongelman ratkaisemisessa.

Monasti kuitenkin kehitysmaiden hallitukset ja heidän Euroopassa koulutetut asiantuntijansa toimivat teollistuneiden maiden huonon esi-merkin innoittamina ja tähtäävät tehokkuuden avulla nopeaan länsimaalaistumiseen.

Usein metsäbisnestä kehitysmaissa hoitavat ylikansalliset yritykset, joiden toiminta perustuu silkkään liiketaloudelliseen ajatteluun. Ja aivan usein köyhän maan hallitus suorastaan houkuttelee ulkomaista pääomaa ja tuotantoa maansa rajojen sisäpuolelle.

Siksi sademetsiä ei pelasteta pelkkien luonnonsuojeluohjelmien avulla.

Suomi metsäyhteistyössä Brasilian kanssa

Jo kolme vuotta on ollut käynnissä suomalaisten ja

brasilialaisten metsätutkijoiden yhteishanke, jota Suomessa on vetänyt johtaja Jari Parvinen Metsäntutkimuslaitokselta Joensuusta.

-Curitiban yliopiston kanssa harjoitetussa yhteistyössä on keskitytty istutusmetsien perustamiseen ja hyväksikäyttöön. Tämän yhteistyön puitteissa matkustaa Suomesta tutkijoiden ja metsäteollisuuden valtuuskunta lokakuussa Brasiliaan selvittämään hankkeen jatkamahdollisuuksia, kertoo Parvinen.

Suomalaiset metsänistuttajat

Brasilialaisten lähteiden mukaan on maan sademetsistä menetetty tuollaiset 7 prosenttia mutta tahti on kiihtymään päin. Sen paremmin tutkimusyhteistyön kuin yksityisen yritystoiminnan tarkoituksena ei ole suoranaisesti osallistua sademetsäsavottaan tai sen jälkihoitoon.

-Keskitymme istutusmetsiin ja tähtäämme tällä siihen, että paikalliset paineet sademet-

sien kaatamiseen siirtyisivät toisaalle, perustelee Jari Parvinen.

Amatsonin kaskiviljelijät

Vaikka Brasiliassa ei kehitysmaana voida pitääkään, kärsii se samasta nopean urbanisoinnin ongelmasta kuin useat muutkin latinalaisen Amerikan ja Afrikan maat. Äkillinen muuttoliike maalta kaupunkiin on kasannut köyhimmät perheet suurkaupunkien laitamille slummeihin, joissa elämisen edellytykset ovat todella pienet.

Brasilialainen ratkaisu oli osoittaa slummien asukkaille halpoja tontteja paljaaksi hakuilta sademetsäalueilta. Puuston sademetsä ei voi kasvattaa kaskiviljelijälle kuin pari satoa ja sitten on muuttaminen taas edessä. Pellonraivaajien armeija etenee metsää kaatavien koneiden tuntu-massa pitkin Amazonin viidakkoa. Kaskiviljelijöitä arvioidaan olevan 1-2 miljoonaa.

Harri Ruohomäki
(SS)

Hannu Mäkipuro konsertoi Voluntownissa

Hannu Mäkipuro antaa toistaiseksi viidennen ulkoilma-konserttinsa Tamarack Lodgella Voluntownissa, CT, lauantaina, 6. päivä elokuuta kello 8.00 ill. Ennen konserttia 5.00-7.00 ill. on halukkaille tarjolla grillattua kanaa lisukeineen.

Konsertti on odotettu tapahtuma Uudessa Englannissa, erityisesti Voluntownissa. Se on tulosta kovasta työstä ja harjoittelusta. Jo tammikuussa Hannu valitsi kappaleet, ja hänen poikansa Mark soviitti ne orkesterille ja taustakuorolle. Hannu tunnustaa, että ilman Markia ei enää olisi tullut mitään koko konsertista. Isän ja pojan yhteistyö tuottaa

kaunista, puhdasta jälkeä, taidokkaita kappaleita, jotka Hannu sitten tyyliä ja sydämellä tulkitsee.

Hannun laulua viime aikoina kuulleet ovat huomanneet, että opinnot viimeisen viiden vuoden aikana UCONNin laulunopettaja Carol Ann O'Connorin johdolla ovat tuottaneet kuuluvaa jälkeä. Näin maalikkona sanoisin, että Hannun ääni soi tänään kauniimmin kuin ikinä: hänen skaalansa on laaja ja äänenkäyttö vaivatonta aina falsettiin asti. Hannu osaa lumota yleisönsä ja taikaa on illassa, kun lavalla soi Hannun oma sävellys "There's Magic in the Air".

Mark Mäkipuro on 22-vuotias lahjakas muusikko ja säveltäjä, jonka kyvyistä tullaan saamaan vielä paljon näyttöjä. Hänen oma rock-orkesterinsa "Sapphire" teki viime syksynä onnistuneen kiertueen keski-valloissa, ja tulevana syksynä alkaa kiertue pitkin itärannikkoa.

Konsertin viisimiehinen orkesteri on koottu Markin nykyisen bändin ja Hannun entisen bändin "Calaxie" jäsenistä, lisäksi on mukana neljä taustalaulajaa. Lahjakas saksofonisti Paul Fallone on nykyin mukana.

Ohjelma sisältää tuttuun tapaan amerikkalaista musiikkia, niin kevyttä kuin klassisempaa, niin nuorille kuin vähän varttuneemmillekin. Kaikki joukolla mukaan nauttimaan, suomalaiset ja amerikkalaiset. Mikä onkaan sopivampaa tänä Suomen ja USA:n ystävyysvuotena!

Varaukset ja tiedustelut voi soittaa Puh. (203) 376-0224.

A-M J

Suomessa tiedustellaan

Otto A. Silakka, synt. Suomessa huhtik. 19. 1884, kuollut 1. huhtik. 1956. Puoliso Fiu (Sofia) Silakka. Viimeisin tiedossa oleva osoite 1960-luvulla: 36 Hazel Avenue, W. Orange, New Jersey.

Näiden veljesten jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jostain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Heidän lapsiaan: Elle, asunut joskus Mainen valtiossa ja Martha. Jommankumman sukunimi on Hamilton. Hamiltonien lapsia Barry, Maria-June ja Bruci, joka on asunut Kaliforniassa.

Yllämainittuja henkilöitä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Niles Kiviniemi, synt. 4. tam. 1881 Pyhäjoella, muuttanut Yhdysvaltoihin 1902. Hänen veljensä Heikki, syntynyt heinäk. 22. 1886 Pyhäjoella, muuttanut USA:han 1908.

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212) 832-6550

Pääkonsulinvirasto on kesäkuukausina (kesä-, heinä- ja elokuussa) avoinna yleisölle passi ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

Illan hämartyessä Carl Anderson kutsui kaikkia ulos

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION New York, N.Y. 10017

valtavan juhannuskokon ympärille, joka loimuten kirkasta iltataivasta vasten oli aitoa juhannustunnelmaa.

Kesäillasta nautittiin muodostamalla toistasataa henkeä käsittävä piiri kokon ympärille. Hannu ja Bert Strömholm soittivat tuttua kesäistä hanurimusiikkia. Kokon lämmössä ja valossa sitten jatkettiin iltaa, toiset tanssivat sisällä Dennis ja Carl Andersonin soittaessa.

Tamarack Lodgen "asiakaisiin" ja ystäviin on mukava kuulua, kannattaa kokeilla.

Toinen suuri kesätapaus oli Norwichissä, jossa pidettiin jo viides International Festival 19. kesäkuuta. Canterbury Finnish-American Heritage Society piti huolen siitä, että suomalaiset olivat edustettuina.

Suuren pääteltä ymöräille oli asetettu 12 eri maan myyntikokoja, joista sai mais-

Kesän ihanuutta

Koulut ovat sulkeneet ovensa ja aurinko paistaa täydeltä terältä. Mitä muuta voisi enää Haluta! Ainakin nämä kuvan lapset näyttävät nauttivan kesän ihanuudesta täysin siemauksin.

Conn. -suomalaisten kesänviettoa

tella mitä erilaisimpia ethnisiä herkuja. Suomalaiset olivat mukana sini-valkoisen teltansa alla ja sieltä sai ostaa mm. kaalikäärleitä, rosollia, marjapuroa, karjalanpiirakoita, kahvia ja pullaa. Kauppa kävi hyvin ja monet saivatkin nauttia ihan suomalaisesta aterista ulkoilmassa.

Voluntownin ja Canterburyin naiset ja miehet olivat tehneet suuren työn valmistamalla ruokaa jo etukäteen päiväkaupalla, huolehtineet vielä olla mukana ohjelmassakin.

Suurteltan alla Hannu ja Mark Mäkipuro, Mirja ja Olavi Kurko sekä Canterburyin Finnish-American Heritage Society tanhuryhmä esitti hienon ohjelman koko kansainvälisen yleisön nautinnoksi.

Kyllä saamme olla ylpeitä näistä toimeliaista naisista ja

miehistä. He tekivät Suomea tunnetuksi hienolla tavalla täällä kansainvälisessä Amerikassa.

Aura haalilla on vielä monet menot jäljellä. Vastahan sitä aletaan.

Heinäk. 2. päivänä on juhla-viikonloppu tanssit. Heinäk. 23. päivänä on kana-barbeque ja tanssitilaisuuksia vielä sen jälkeen. FinnFestiin suuntaavat monet heinäk. alussa.

Elokuun 6. päivänä on kesän suurtaapa Tamarack Lodgella. Hannu Mäkipuron ulkoilmakonsertti on järjestelyn alaisena, ja siitä on luvassa jälleen nautintorikas ilta.

Kesää juhlietaan siis monella tavalla Conn. suomalaisten parissa. Talentteja täällä kyllä löytyy. Tervetuloa kaikkiin tilaisuuksiin.

Anja Laurila

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

New Port Richey'n uutisia

Hymyä huuleen

Lämpimät kesäiset terveiset täältä etelästä. Klubin toiminta on seisausasteella, odotetaan nyt syksyyn asti, silloin joululinnut lentävät takaisin tänne ja aloitamme toiminnan.

Juhlallinen syntymäpäivä: Juhla oli järjestetty Maria Seuran yhteyteen, päivän sankari oli pastori Eli Lepistö. Hieno tarjoilu. Ohjelma oli päivän tarkoitusta varten järjestetty. Onnittelemme sinua, pastori Lepistö, ja hyvää terveyttä!

Hyvin tunnettu Anna Koski (Mrs. Henry Koski) kuoli toukok. 12 p. täällä lepokodissa. Kosket tulivat tänne vuosia sitten Portage Entryistä, Chasell, Michiganista. Jälkeen jäi poika ja kaksi tyttärelä.

Sattuma: toinen Portage

Entryn asukas, Arthur Tormala, kuoli myös. Asuivat täällä pitkän ajan. Kuitenkin viimeiset vuodet olivat Lake Worthin Lepokodissa. Jälkeen jäi vaimo Alma, kaksi tyttärelä ja kaksi poikaa. Alma on aina vain Lake Worthin lepokodissa. Otamme osaa omaisten suruun.

Sairaita: Jorma Meriö on ollut taasen sairaalassa. Tehtiin sydänleikkaus. Voimme sanoa, että täytyy olla suomalaista sisua kun aina selviytyy kaikista näistä vaikeista leikkauksista. Toivomme pikaista toipumista.

Meidän sairaamme hoitoiloissa ovat ennallaan, eivät ainakaan huonompia nykyään. He ovat: Mae Pelto, Anna Koski (Mrs. Villi Koski), Aune

Puntereri sekä Ilmari ja Elsa Aro.

Huonokuntoinen Jack Hatunen on kotona vaimonsa Maen hoidossa. Russell Niva, hyvin tunnettu klubin jäsen, on ollut pitemmän ajan huonokuntoinen. On kuitenkin tällä kertaa vaimonsa Ellenin hoidossa kotona. Toivomme hyvää vointia sairaille.

Tunnettu Olga Ala Prell on ollut pitemmän ajan jo hoitokodissa, hyvin huonokuntoinen. Toivomme hänelle hyvää vointia.

Kerttu Keränen myi asuntonsa ja muutti Ylä-Michiganiin, Lake Lindeniin. Asuu tällä kertaa veljensä kanssa. Toivomus on pian päästä omaan asuntoon. Kuitenkin sanomme tervetuloa takaisin tänne.

Matt ja Dorothy Nyback lähtivät Alaskan matkalle. Tiesti on hauska matka. Enjoy it!

Arnold Huhtelin, Park Ridge Illinoisista oli täällä. On aikomus ostaa koti täältä.

Beatrice Meyers teki pikaisen matkan tänne uuden kodin värien valintaa tekemään. Menen hänen kanssaan Chicagoon 15 p. Vietän kesän Beatricen ja Davidin ja heidän lastensa luona Michiganissa.

Uusi tulokas meidän perheeseemme: Kristen (Meyers) ja Kevin Olson rikastuttivat meidän perhettämme poikalapsella - Aaron David, synt. huhtik. 10 päivä.

Hyvää kesää toivon kaikille lukijoille!

Elizabeth Rengo

-Mistä syystä sait jälki-istuntoa?

-No, kun opettaja kysyi, mikä on synti ja minä sanoin, että on synti istua sisällä näin kauniina päivänä.

-Teidän pojallanne on ennennäkemätön tiedonjano, opettaja sanoi eräälle äidille koulun päättäjäsissä.

-Niin, tiedon hän on perinyt minulta ja janon isältään.

Neljäsuomalainen Taisto kertoo kotona:

-Meillä oli tänään koulussa sukupuolivalistusta.

-7-vuotias Riikka huuhdah-taa kateellisena:

-Ja meillä oli vain hernesoppa!

Maailmankonferenssissä yli 1,000 asiantuntijaa

Suomenlampaalle oma symposium

Suomenlammas on pitkin maailmaa tunnettu ja tunnustettu rotu, jonka sikiävyys on maailman parhaita. Rodun kotimaassa tutkijat tietävät lampaan arvon, mutta yleisö ei. Lampaanlihaa tuotetaan Suomeen ulkomailta.

Kesäkuun lopulla suomenlammaskin pääsee julkisuuden valokeilaan. Suomessa järjestetään Kotieläintuotannon maailman konferenssi, jossa lampaalle on varattu oma erityissymposium.

-Suomenlammas on erittäin arvostettu rotu, johon yleensä turvaudutaan ulkomailta silloin kun lähdetään etsimään parempaa tuottavuutta. Puhtaan rotuna se ei ole joka suhteessa erinomainen, mutta risteytyksinä sillä pystytään nostamaan muiden rotujen hedelmällisyyttä, kertoo osastopäällikkö Eino Hautakangas Maatalouskeskusten liitosta.

Suomenlampaan ja sen eristeytysten ominaisuuksia tutkitaan paljon sekä Suomessa että ulomailta. Jois-

sain määrin rotu on kuitenkin vielä aliarvostettu.

-Suomenlampaan villaa väitetään usein huonoksi, mutta tämä ei itse asiassa pidä paikkansa. Villan laatuun vaikuttaa paljon Suomen pitkä sisäruokintakausi, joka edellyttää tarkkaa hoitoa. Kuivikkeita on käytettävä riittävästi ja niiden on oltava oikean laatuista. Muuten villasta tulee helposti liian roskaista, sanoo Eino Hautakangas.

Kotieläintuotannon maailmankonferenssissä suomenlammas tulee esille symposiumissa, jonka aiheena ovat suomenlampaasta saadut tutkimustulokset sekä lampaiden sikiävyys.

Katraat pieniä

Eino Hautakankaan mukaan suomenlammas on levinnyt niin hyvin ympäri maailmaa, että ulkomaalaisille rotua ei enää tarvitse kehua. Suomessa rodun arvostuksessa kuitenkin olisi korjaamisen varaa.

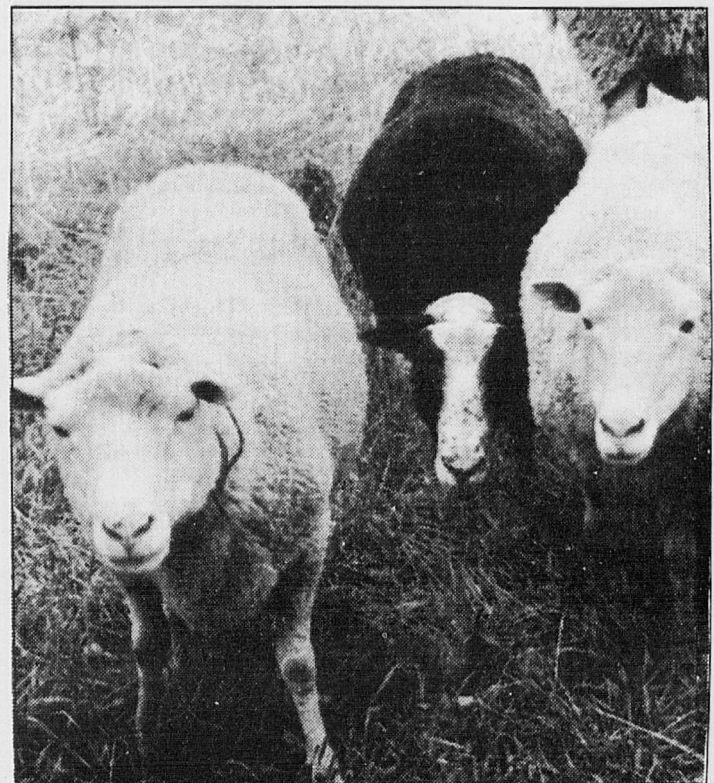
-Tutkijat ymmärtävät suomenlampaan arvon, mutta suuri yleisö ei. Lampaan lihaa joudutaan jatkuvasti tuomaan ulkomailta, tänäkin vuonna peräti Uudesta Seelannista asti. Lampaan kulutuskysyntä on kasvussa, vaikkakin nykyisin suomalainen syö lampaan lihaa vuodessa keskimäärin vain 300 grammaa, kertoo Eino Hautakangas.

Lampaankasvatus Suomessa on toistaiseksi lähinnä harrastajapohjaista. Pienen tilakoon takia lammaskatraat ovat lähes järjestään liian pieniä ammattimaista lihantuotantoa ajatellen.

-Lampaankasvatus sivuelinkeinoineen voisi varmasti vähentää maaltapakoa. Sitä paitsi lisäämällä lampaan lihan tuotantoa voitaisiin korvata tuontia, Eino Hautakangas kertoo.

1,000 tutkijaa 70 maasta

Helsingissä 27.6. - 1.7. pidettävään Kotieläintuotannon maailmankonferenssiin on tulossa noin 1,000 kotieläinalan asiantuntijaa lähes

Suomenlammas on tutkijoiden keskuudessa tunnettu ja tunnustettu.

70 eri maasta ja kaikista tieläinjalostusyhdistysten edustajista.

Konferenssissä pohditaan lähinnä sitä, miten alan tutkimus, koulutus ja tiedonvälitys vastaavat kasvavan tuotannon haasteisiin. Niin ikään kehityskaakysymykset ovat laajalti esillä.

Maailman kotieläintuotanto-liitto, WAAP, pitää maailmankonferenssin joka viides vuosi. Järjestö on perustettu vuonna 1965. Sen jäseninä ovat kaikki maailman johtavat kotieläinalan järjestöt ja liitot. Suomessa konferenssin järjestelyistä vastaa Suomen ko-

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

SOAPSTONE

Lähetätkää minulle korvauksetta
TuliKivi-lehti 1988.

NIMI

OSOITE

PUHELIN

TULIKIVI
The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-831-2228, 804-831-2677

*The Finnish-American***RAIVAAJA*****Kalevaiset on the march***

FITCHBURG, Mass. - This photograph, taken before 1920, shows a Kaleva parade marching down Main St. south from the Upper Common. In the front are the members of the Fitchburg Knights of Kaleva Lodge, Panun Maja No. 24. We do not have any information concerning this parade and if anyone knows what this celebration was all about, write to RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

This coming weekend, July 1-5, Kalevaiset from all over the United States and Canada will be in Fitchburg for the 43rd International Kaleva Convention. The Knights and Ladies lodges of Fitchburg and Maynard are hosting the grand lodge meetings this year. The last time a Kaleva convention was held in Fitchburg was 1946. *Photo courtesy Kaleva Society*

Friendship Festival held in Maine

Variety was the keynote of the special Finnish-American Friendship Festival program presented Saturday, June 26, by the Finnish-American Heritage Society of Maine at the Oxford Hills High School in South Paris. The event was the culmination of Finnish-American Friendship Week which Gov. John R. McKernon had proclaimed for the State of Maine.

Taisto Koskela, president of the Society, welcomed the audience to open the ceremonies. After the invocation by Rev. John Haverinen, State Representatives Philip Jackson and Joseph Walker extended their greetings with appreciative comments on the part played by Finnish immigrants and their descendants in the history and development of Maine.

Revontulet, the Finnish Folk Dancers from Fitchburg, appeared both during the opening ceremonies and in the program which took place after an intermission - with coffee and, naturally,

Sarah Cummings, flute, and

Ruth Schacter, piano, started the program section of the festivities with a series of duets including familiar Finnish melodies and folk dances. Other musical contributions were a hymn sung by Rev. Henry Leino, a piano ar-

range of Finlandia played by Norman Gellatly, and a group of songs from Oscar "Doc" Tikander, guitar, and Stanley Durgin, violin.

A solo ballet number was danced by Amy Tikander and selections from their own

writings were read by Marlene Ekola-Gerberick and Rebecca Cummings.

A buffet supper followed, after which there was an evening of general dancing plus another appearance of the Revontulet.

In addition to these scheduled events, the festival included an exhibit of paintings by Maine artists and books and crafts produced by Finnish Americans of Maine. Total attendance was just under 300.

Illustration which appeared on festival program booklet.

Update on Ahde visit

FITCHBURG, MASS - Finland's Speaker of Parliament Matti Ahde will be here next Tuesday, July 5.

A reception will be held in his honor at Saima Park, Scott Rd., from 2-4 p.m. Everyone is invited to come and greet Speaker Ahde.

Ahde will be visiting Fitchburg on his way to attend FinnFest USA '88 in Newark, Delaware.

Travelling with him from Finland to FinnFest - as well as to Fitchburg - are: his wife; Åbo Academie Chancellor Olavi Granö (the main speaker

at FinnFest USA this year); Bishop of Porvoo and Mrs. Erik Vikström; Dieter Vitzthum of the political department of the Finnish Foreign Ministry; Jaakko Hissa, secretary of international affairs at the Parliament; and Juha Knuuttila, secretary of foreign affairs in the Foreign Ministry.

Also accompanying Ahde will be New York Finnish Consul General and Mrs. Antti Lassila; Leena Peltola, counsellor of press and cultural affairs at the New York consulate; and Tuula Yrjölä, also of the New York consulate.

The itinerary for Speaker Ahde's visit is as follows:

- 10 a.m. - arrival in Fitchburg; tour of city and local Finnish-American landmarks.
- 11:45 a.m. - interview at Raivaaaja newspaper.
- 12:30 p.m. - Luncheon with representatives of local Finnish American organizations and Mayor Jeffrey A. Bean. Sponsored by Workers' Credit Union.
- 2 - 4 p.m. - Public reception at Saima Park. Everyone is invited.
- 5 p.m. - Departure for New York.

Appearing at FinnFest USA '88: Hannu Mäkipuro (left), Ed Hendela (center) and Mark Mäkipuro

FinnFest '88 News

Hannu Mäkipuro's dance band will play at FinnFest at 8 p.m. Friday and Saturday evenings, July 8 and 9 at the High School.

Hannu is a well known singer-composer-musician from Willimantic, Connecticut. He has also appeared at the FinnFests in Fitchburg, Mass. and last year in Livonia, Mi-

chigan.

With him playing the synthesizer is his 21 year old talented Mark Mäkipuro. Mark is in his own right a composer-singer and has a popular rock band called "Sapphire".

Also playing with Hannu is Ed Hendela from New Haven, CT. He is an accomplished, talented accordionist.

At the drums will be Jason Russo from "Sapphire".

Friday there will be a dance only and on Saturday a program and a dance.

This talented group is sure to please everyone's musical taste, for they will play old and new Finnish music.

E.M.

Sibelius Academy Quartet

Finland's Sibelius Academy Quartet will be performing three times in the United States next month.

On Thursday, July 7, the group will be performing in connection with "The First New York Festival of the Arts" in New York City. The concert will start at 8 p.m. in the Merkin Concert Hall, 129 West 67th St. The phone number of the box office is (212) 362-8719.

The quartet's Merkin Hall program will include the world premiere of Vladimir Agopov's "Quartet No. 2", Sibelius' "Intimate Voices", and Ravel's "String Quartet".

The next evening, Friday, July 8, the quartet will be at FinnFest USA '88, University of Delaware, Newark, Delaware. The concert begins at 8 p.m. For information, contact FinnFest USA '88, 1752 Dixie Line Rd., Newark, DE 19702; tel: (302) 368-1001 or (302) 731-4207.

Then on Saturday, July 9, the quartet appears at "Music Mountain" Chamber Music Festival, Falls Village, Connecticut. For more information about this concert, contact Music Mountain, Inc., Box 671, Salisbury, CT 06068; tel: (203) 496-1222.

The Sibelius Academy Quartet, founded in 1978, is named for Finland's foremost higher institution of music education and performance.

The members of the quartet

are Seppo Tukiainen and Erkki Kantola, violin, Veikko Kosonen, viola, and Arto Noras, cello. They are all members of the faculty at the academy.

Sibelius Academy Quartet

Fitchburg, MA

- Eino Friberg, Kalevala translator, will be the main speaker at the banquet of the 43rd International Kaleva Convention to be held at Saima Park, July 4. Tickets are available at Raivaaja Publishing Company, 147 Elm St., Fitch-

burg.

If you are attending this event, it will be possible for you to buy a copy of the new Kalevala translation, autographed by its translator Eino Friberg.

Kalenteri

CONNECTICUT

July 2 - Fourth of July Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Hannu & Mark Mäkipuro.

July 9 - Sibelius Academy Quartet performing at Music Mountain Chamber Music Festival, 8 pm, Falls Village. For information: Music Mountain, Inc., Box 671, Salisbury, CT 06068; Tel. (203) 496-1222.

July 16 - Scandinavian Night, Tamarack Lodge, Voluntown. Smorgasbord 6-8 pm; dancing to music of Dennis & Carl Anderson.

July 23 - Chicken Barbecue, 4-6 pm, Aura Hall, Voluntown.

Aug. 6 - Hannu Mäkipuro's Outdoor Concert, 8 pm, Tamarack Lodge, Voluntown. Chicken Barbecue 5-7 pm.

DELAWARE

June 3-July 31 - "Art by Design: Reflections on Finland", A presentation of Finnish modern design, Hagley Museum and Library, Wilmington.

July 8, 9 & 10 - FinnFest USA '88, University of Delaware, Newark.

MASSACHUSETTS

July 1 - Kokko (bonfire) and dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ed Hendela.

July 2 - Summer Festival Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Nils Lundin.

July 3 - 82nd Summer Festival, Saima Park, Fitchburg. Events all day: track & field meet, road race, art display, programs, chicken barbecue, band music, sky divers. All welcome!

- Kaleva International Convention church service, 5-6 pm, Cathedral of the Pines, Rindge, NH. Speaker: Harold Aho.

July 4 - 43rd International Kaleva Convention banquet, 7 pm Saima Park, Fitchburg. All welcome. Authentic Finnish buffet; tickets available at RAIVAAJA!

July 5 - Reception for Matti Ahde, Speaker of Finnish Parliament, 2-4 pm, Saima Park, Fitchburg. All welcome!

July 6 - Summer coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

July 9 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Hi-Lites.

NEW YORK

July 7 - Sibelius Academy Quartet, 8 pm, Merkin Concert Hall, 129 West 67th St., New York. Box Office: (212) 362-8719, a feature of "The First New York International Festival of the Arts."

PENNSYLVANIA

May 7 - August 28 - Sea Finland exhibition, a profile of Finnish maritime from prehistorical time until today, Port of History Museum, Philadelphia.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2380
\$1 US=4.201 Finnish marks
as of June 28

Welcome to FinnFest USA '88
at the University of Delaware
in Newark, Delaware July 8, 9 & 10
FinnFest '88, Incorporated
1752 Dixie Line Rd, Newark, DE 19702

Subscribe to Raivaaja!

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Help wanted

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1596.

Mack Stephenson Funeral Home

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462

Tel. 582-4124

David Jarvi

Funeral Director
Puhumme Suomea

Postscripts on Orjatsalo

by Roy Helander

One of the pleasures of writing for *Raivaaja* is the feedback that comes from the articles, either by word or letter. Since the publication of the Arne Orjatsalo piece, I have had two comments which I thought might interest you. In the story I spoke both of his bohemian life style and of his final days on earth. Here are two responses, one prosaic, the other poetic.

A friend tells me that he knew a "dame" who kissed and told. It seems that whenever she used to accompany Orjatsalo to an occasional night in a Boston hotel, he always signed the register as "Mr. and Mrs. Alaric Arnee", his stage name.

The other comment comes from Elina Hartikka of Lake Worth. She tells of how she and her husband John Holm came to the Fifth Avenue Hall in New York City where they were invited by Einari Erko, Armas Wallenius and Eino Suisto (three of the actors of that venerable institution) to come with them to visit Orjatsalo who was lying in a state hospital under an assumed Russian name.

Mrs. Hartikka used to write for *Raivaaja* from Voluntown, CT at one time. She sent me one of her articles and I found it so moving that I include it here in translation.

In Memory of

Alaric Arnee, Orjatsalo

Poets and authors often describe Art as extending up to touch the clouds, coming from

God. And songs to Art have such tender words that we plebian folks cannot even imagine all that the word Art contains.

I would be the least knowledgeable to explain Art or Artists. But as the year turned to a new one, I recalled many past moments. One of them was the news that spread among us a year ago: that the artist Alaric Arnee Orjatsalo had been taken to a new home in Tuonela.

Thus, during the past year, my thoughts have often lingered over those moments when Orjatsalo acted out perhaps not his most noteworthy, but his final role.

Whenever we cross the 59th Street bridge, I sense and see the same images. Through many elevators and staircases, we descend down to the island to a foul smelling sizeable building, and finally to a large room filled with the ill, the weak, side by side, perhaps waiting for him who will lead them off to a place where there is no pain and no suffering; as a comfort to those awaiting here, the expected guest did not seem to be too far off.

In a corner of the large ward I could see a Christmas tree, its branches covered with garishly colored, hollow red and green balls and dangling, stern electric candles. I thought to myself that softly glowing wax candles would not be fitting here. They would have too much warmth, flickering, richly burning pulsating life.

The splendor of the tree is past, most of its fresh green needles have dried up, fallen to the floor from whence they will in time be swept away, much as

Arne Orjatsalo

Photo from Lindström collection

these people in the room.

The strong sense of disappearing life brought a painful lump to our throats and a tear glistened on many a cheek.

Here before us is the only familiar face, still expressive, and the handshake is warm and firm, even though we can clearly see that the Great Unknown One from the other side has already grasped our friend with firm hands. To our wonder he speaks, his long fingers playing with the edge of his blanket.

"How is it that you are here, Arnee?"

He replies: "Due to my own stupidity!"

Thus on the bounding sea of life, Arnee chose his own part even to the last. At decisive moments, he perhaps often sensed that he had made a choice which was the least beneficial to his physical being, but in spite of everything, he

dared honestly to choose the role which was closest to his own thinking.

Alaric Arnee's feet moved swiftly and in the furrow of his life, plowed up by many emotions and rich adventures and experiences, was the section that he hoed and out of which grew his philosophy of life.

It is said that those blows that are not fatal to us tend to strengthen and to teach us. The game of life is repetitive, often heartless and stern, but after each battle we come nearer to that far distant goal whose unattainable sources man eternally strives to study.

Many of us have inexplicable memories of Arnee. Thus when we stood before his open casket at last, the stage curtain behind him was heavily closed. When it opens, we will never again see Orjatsalo's flourishing, manly form and his expressive face.

The serious silence of this group of friends echoes the lovely words of Alexis Kivi:

Once he, the son of Kalervo, was placed here, but how, when and why I do not know nor what his life has been. But if it has been warm, I sense it in the traces of sweat on his cheeks. And I stand at the gate of Tuoni and enter the darkish field before the break of day which will soon dawn in a day of joy for you, you fortunate children.

One who had the occasion to see Orjatsalo during his last days.

E.H.

(Arne Orjatsalo died in New York on January 1, 1941)

Letters to the Editor

Dear Friends,

I enjoyed Roy Helander's piece about Arne Orjatsalo in the *Finnish-American Raivaaja* of June 1. Finnish poet, novelist and playwright Anja Vammelvuo wrote a biographical play about Orjatsalo in 1982 called "Tulee Aika Toimenkin" (There Will Come Another Time). It was first performed at the Turku City Theatre on Nov. 5, 1982. The play is as stormy and boisterous as its colorful, controversial subject, full of humor, irony, as well as pathos.

Orjatsalo, a.k.a. Alaric Arnee, was a definite one of a kind, and a marvelous central figure for any drama. In fact, his own larger-than-life personality would probably overwhelm any role that he ever played as an actor on the Finnish or Finnish-American stage. The observation that "art often imitates life" can well apply to this stormy pretzel of Finnish theatrical and political life.

"Tulee Aika Toimenkin" has not been translated into English, to my knowledge, nor has it been performed on an English-language stage. I doubt if it ever will. The cast alone numbers 36 single characters plus innumerable crowd scene extras. Even with double and triple casting it would amount to a formidable stage army to field. There are 28 scenes, mostly short.

But for *Raivaaja* subscribers who read Finnish, the play should prove a delightful, enriching reading experience (lots of poetry, too). The publisher is Otava. A copy of the book can undoubtedly be ordered through the Finland Society (Suomi Seura) Book Service, P1 213, 00171 Helsinki, Finland.

Harri Siitonen
San Francisco

Lasse Viren video

Sports-minded *Raivaaja* readers might be interested in obtaining a 52-minute videotape entitled "Lasse Viren, Running for your Life". It tells about the famous Finnish Olympian and his training program. Cost is \$24.95, with \$2.50 extra for postage/handling. Specify whether VHS or Beta. It can be ordered from E. A. R., P.O. Box 17606, Boulder, CO 80308-7606.

Harri Siitonen

Happy 75th Birthday, Miriam

Hi Miriam! Happy Birthday to you!
You're one in a million in all that you do!
At FACS you handle the cash,
Have sat on the board for many years past.
Finnish culture you've done a lot to promote
Skits, prose, and even history you wrote.
"Ihaneliitto" was our Sunday School,
Here we spoke Finnish, learned to write it, too.
United Co-op, Saima, (both Old and Young),
Reipas, too, are where we went for some fun.
You share your talents with our fair city:
Help the Art Museum to raise needed money,
You're on call as "Friend of the Library",
On the Cultural Alliance you used to be,
Reading to a blind student also takes time,
But, you like to help folks who are in a bind,
On the President's Circle at Fitchburg State
You are involved, and suggestions make.
The BPW, and now the Woman's Club,
Gosh, there's no end to the things you've done!
If you do Trimnastics at the YMCA,
And at Fitness Camp take time to play.
You love to cook and try new recipes,
You travel a lot, enjoy trips overseas.
BUT, dearest to your heart is the STAGE!
This was evident in your childhood days!

I remember the shows put on in your kitchen,
(First ones I saw where English was spoken.)
Your talents blossomed on the Saima stage
Where you played many roles at every age.
Stratton invited you into their fold,
As actress and director you became well known.
You took the time to be wife and mother,
Now a widow and proud grandmother.
Lit's been deceased for a number of years,
I'm sure this void still brings private tears.
Through the years we've shared many occasions -
Birthdays, showers, weddings, vacations,
Joint silver anniversary surprise,
Elna, Rudy, all kinds of family ties,
Our kids were good friends, folks thought them cousins,
Never dull moments, things always buzzing.
Our sewing circle, too, had its day,
Then Bridge came in, forty-plus years we've played!
Through the years a few faces have changed
But we're still going strong, spirits the same.
Seventy-five years sounds like a long, long time,
But WE know OLD AGE IS JUST A STATE OF MIND!
So now, dear Miriam, best wishes to you,
You're a super good friend. Proud to know you!

Fondly,
Toini Laakso
for June 6, 1988

Miriam Lehto of Leominster, Mass., turned 75 earlier this month. She has recently been honored by the Fitchburg Cultural Alliance for her contributions to the cultural life of the city.

Kuolleita

Gustaf W. Nurmi

STERLING, CT - Gustaf W. Nurmi, 71, kuoli äskettäin Day Kimball sairaalassa Putnamissa. Hän asui aikaisemmin North Stoningtonissa ja oli US armeijan majuri, ja osallistui kotikaupunkinsa sekä siviili- että poliittiseen elämään.

Hän sai päästötodistuksen Wheeler High Schoolista 1935 ja jatkoi opintojaan Worcester Polytechnic Instituutissa, mutta jätti opintonsa kesken liittyäkseen US armeijan palvelukseen toisen maailmansodan kynnyksellä. Eläkkeelle hän siirtyi 1967.

Kaksikymmentäkolme vuotta toisen maailmansodan päätyemisestä edesmennyt valmistui insinööriksi. Hän oli myös taitava kirvesmies rakentaen mm. oman kotinsa sekä 26-jalkaisen purjeveneen.

Edesmennyt istui 12 vuotta Sterlingin koulukomiteassa, kahdeksan niistä puheenjohtajana. Hän kuului myös Finnish-American Historical Societyyn ja St. John's Lutheran kirkon seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi vaimon Venla (Hyytiäinen) Nurmen lisäksi sisko Irma Wirtanen, Pawcatuck; poika Kenneth Nurmi, Sterling; tytär Ann Marie Barry, Moosup ja kolme lastenlasta.

Tillinghast hautaustoimisto Danielsonissa huolehti hautauksesta. Muistopalvelu pidettiin St. John's Lutheran kirkossa.

Hautaaminen tapahtui Evergreen hautausmaahan.

Kukien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksin St. John's Lutheran kirkon muistohastousta.

Wilma Turunen

LEOMINSTER, MA - Wilma D. Turunen, 75, 87 Carriage Court, kuoli kesäk. 18, 1988 kotonaan.

Hän oli syntynyt syysk. 27, 1912 Fitchburgissa John ja Fanny (Roivas) Turusen tyttärenä ja sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1932. Leominsteriin hän muutti 17 vuotta sitten.

Edesmennyt kuului Kalevan Naisiin.

Kaipaamaan jäi sisarusten lapset John Turner, Donna Turner ja Lyn Herbert, kaikki Fitchburgissa.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Jalo Pakkanen

SO. ROYALSTON, MA - Jalo Pakkanen, 86, 53 Hillcrest Village, Norfolk, kuoli kesäk. 24, 1988 Norwoodissa. Hänen vaimonsa Aili (Nordfors) Pakkanen kuoli 1975.

Hän oli syntynyt Salmenkylässä Suomessa Victor ja Josefina (Lanki) Pakkasen poikana muutti Yhdysvaltoihin 1923 ja asui 48 vuotta South Royalstonissa ennen kuin muutti Norfolkkiin 1979.

Edesmennyt työskenteli työnjohtajana entisessä Kelley Brothers Woodworking Co.:ssa useita vuosia.

Kaipaamaan jäi tytär Natalie Moeckel, Norfolk; sisko Eeva Sakki, Salmenkylä, Suomi; kaksi lapsenlasta sekä useita sisarusten lapsia.

Pastori Taimo Majalahti toimitti siunauksen Norfolk Federated kirkossa.

Hautaaminen tapahtui Riverside hautausmaahan South Royalstonissa.

Kenneth W. Mänty

WHITINSVILLE, MA - Kenneth W. Mänty, 14, 73 Border St., kuoli kesäk. 25, 1988 aamuna auto-onnettomuudessa saamiinsa vammoihin. Hän oli matkustajana tieltä lampeen suistuneessa autossa ja ilmeisesti hukkui.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Ronald ja Margaret (Thomas) Männyn poikana ja oli kahdeksaluokkalainen Northbridge Junior-Senior High Schoolissa.

Kaipaamaan jäi vanhempien lisäksi kaksi siskoa sekä isovanhemmat äidin puolelta.

Hautaaminen tapahtui Riverdale hautausmaahan Northbridgessä.

Varoitus auringon palvoille

Lääkärit varoittavat kaikkia auringonpalvoja melanooman eli ihosyövän vaarasta.

Auringolta pitäisi suojata erityisesti punertavat, punareunaiset, hiukan tavallista ärhäkämältä vaikuttavat luomet, koska niiden kehittyminen melanoomaksi on tavallista suurempi riski.

Hiekkaranta-matkan aikana on luomet syytä peittää vaikkapa laastarilla. Liiallista auringonottoa on toki syytä välttää yleensäkin.

Kuka uskoo

Suomalaisista seitsemän kymmenestä uskoo Jumalaan, osa kuitenkin eri tavalla kuin kirkko on opettanut. Tämä selvisi Kirkon tutkimuskeskuksen ja Suomen Gallupin haastattelussa.

Vain harvan suomalaisen jumalankuva on pelottava ja ankara. Ateistina itseään piti yhdeksän prosenttia. Eniten heitä oli Suur-Helsingin alueella asuvien, SKDL:ää äänestävien miesten keskuudessa.

Suurin osa luterilaiseen kirkkoon kuuluvista ei ole ajatellut kirkosta eroamista, 12 prosenttia ilmoitti ajatel-

leensa asiaa vakavasti, erityisesti akateemisesti koulutetut ja johtavassa asemassa olevat, kokoomusta äänestävät haastateltavat.

Kirkon kuva on kovasti kriittisen tarkastelun kohteena. Suurimman osan mielestä kirkko on rikas, oikeistolainen, vanhanaikainen, kankea ja pysähtynyt, etäinen ja byrokraattinen. Kirkon tekemää työtä vammaisten ja vanhusien hyväksi kuitenkin arvostetaan.

Muista uskonnoista suomalaisia viehättää eniten ortodoksisuus, katolisuuteen suhtautui myönteisesti yli kolmannes ja helluntalaisuuteen 26 prosenttia.

Huja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Ihmistenkö suosiota minä nyt etsin vai Jumalan? Tai ihmisillekö pyydän olla mieliksi? Jos minä vielä tahtoisin olla ihmisille mieliksi, en olisi Kristuksen palvelija. Sillä minä teen teille tietäväksi, veljet, että minun julistamani evankeliumi ei ole ihmisten mukaista; enkä minä olekaan sitä ihmisiltä saanut, eikä sitä ole minulle opetettu, vaan Jeesus Kristus on sen minulle ilmoittanut". (Gal. 1: 10-12)

Tahdon antaa haasteen jokaiselle tämän lehden lukijalle; jokaiselle, joka sanoo olevansa kristitty. Oletko sinä Kristuksen palvelija? Maailmassa puhutaan paljon kristillisyydestä, mutta ei paljon Kristuksen palvelijana olemisesta. Yleensä kaikki länsimaat tunnustavat olevansa ns. kristillisiä kansoja, mutta kuinka moni näistä kasnoista tai valtioista tunnustaa olevansa Kristuksen palvelija?

Olemme kulkeutuneet hyvin, hyvin kauas Paavalin käsityksestä olla Kristuksen palvelijoina. Sentähden onkin keskuudessamme niin paljon heikkoa, tehotonta, jopa suorastaan arvotonta kristillisyyttä. Jos me rehellisesti tutkimme aikamme kristillisyyttä, tulemme varmasti huomaamaan, että se on suurelta osaltaan erinäisten raamatunopetuksien kompromissiratkaisu ihmisviisauden ja maailman tapojen kanssa. Siinä on uskonnollisuuden sävy, mutta siitä puuttuu jumalallinen voima! Ei liian kuumaa, ei liian kylmää!

Nykyajan yleiskristillisyydestä voi sanoa niinkuin raamattu sanoo: "Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä palava; oi, jospa olisit kyl-

mä tai palava! Mutta nyt, koska olet penseä, etkä ole palava etkä kylmä, olen minä oksentava sinut suustani ulos". (Ilm. 3: 15,16)

Kristillisyydestä on tullut vain osa ihmiskulttuurista. Niin kauan kuin se pysyy kulttuurikäsittteenä se hyväksytään. Mutta heti kun se tuo esiin totuuden - Jeesuksen Kristuksen muodossa ja Pyhän Hengen voimassa - niin että se koetaan elämää muuttavana voimana, se kokee vastustusta ja vainoa. Näin on aina ollut.

Oletko sinä Kristuksen palvelija? Vai onko uskonnollisuutesi kompromissi elämää? Olemme nopeasti menossa erittäin vaikeita aikoja kohden. Raamatun todistus maailman tulevaisuudesta on hyvin selvää. Koko maailman ilmapiiri ikäänkuin väreilee odotuksesta. Jopa jumalattomatkin tietävät sisimmässään, että henkimaailmasa kuohuu: he ovat vihollisen palveluksessa! Vihollisen hyökkäykset Jumalan lapsia vastaan tulevat kiihtymään. Sinäkin joudut valinnan eteen.

Oletko sinä varustautunut tunnustamaan Jeesuksen Kristuksen omakohtaiseksi Vapahtajaksesi ja elämäsi Her-

raksi? Oletko tunnustava Kristuksen palvelija? Ellet tee asemaasi varmaksi Kristuksessa, et kestä vihollisen hyökkäyksiä. Sana sanoo: "Lähestykää Jumalaa, niin hän lähestyy teitä. Puhdistakaa kättenne, te syntiset, ja tehkää sydämenne puhtaiksi, te kaksimieliset". (Ja. 4:8) Sana myös sanoo: "Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Ja minä annan heille iankaikkisen elämän, ja he eivät ikinä huku, eikä kukaan ryöstä heitä minun kadestani". (Joh. 10:27,28)

Jos Jeesus Kristus on koskettanut sinua, ja jos uskosi on Jeesuksen Kristuksen usko, niin sinä kestät. Jos sinä olet vain oppinut uskontosi, ja siitä ei ole tullut Jeesuksen Elämä sinussa, olet suuressa vaarassa. Tutki itseäsi. Etkö kuule maailman kohinaa? Kun sen vyöry käy sinun ylitsesi, jätkö vielä seisomaan? Kuule mitä Jumalan Sana sanoo Jumalan lapsista. "Lapsukaiset, te olette Jumalasta ja olette voittaneet heidät; sillä hän, joka teissä on, on suurempi kuin se, joka on maailmassa". (1 Joh. 4:4)

Kannattaa olla Kristuksen palvelija!

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

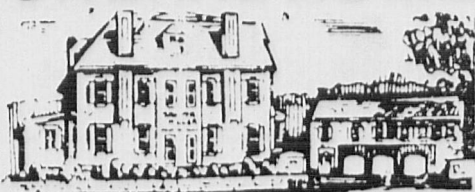
KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

May

Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 726-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Saiman Puistossa perjantaina, heinäk. 1. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Ed Hendela soittaa. Kokko. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, heinäk. 2. p:nä klo 8 - 12 yöllä Nils Lundin takamassa tahdissa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Kesäjuhlat Saiman Puistossa sunnuntaina, heinäk. 3. p:nä. Aamulla urheilukilpailuja, kana barbecue 11:30, ohjelma 2:00. Kaikki mukaan!

★

Suomen eduskunnan puhe- mies Matti Ahde on tiistaina, heinäk. 5. p:nä klo 2 - 4 iltapäivällä Saiman Puistossa kaikkien amerikansuomalaisten tavattavissa. Kahvitarjoilu. Kaikki tervetulleita!

★

Kahviaiset ja tanssit joka keskiviikko klo 8 ill. heinäk. 6. :sta elok. 31.:seen Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

Poika, kesäk. 11, 1988 Kellie J. Koivulalle ja Normand Gallant Jr:lle, 5 Beech St. Lane, Fitchburg, Ma.

Asunto tarjolla

Asunto suomalaiskodissa Westminster, Mass.:ssa taloustöihin osallistuvalla luotettavalle pariskunnalle. Ajo-kortti ja hyvät suositukset välttämättömät. Vastaukset Raivaajan konttoriin nimim. "Asuntoa haluava".

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500 Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

Fitchburgin poliisien neuvo alueen asukkaille: ovet lukkoon yöstä päivää.

Poliisit sanoivat paikkakunnan asukkaiden jättävän ikkunoita raajilleen ja ovensa lukitsematta tehden siten varkaiden sisälle pääsyn melko yksinkertaiseksi.

Fitchburgin poliisilaitoksen salapoliisiosaston päällikkö luutnantti Joseph Carbone kertoi useista tapauksista, joissa varas tai varkaat olivat päässeet asuntoihin avointen ikkunoiden ja ovien kautta.

Tässä muutamia raportteja: ★ Eräänä helmikuuisena iltana keittiössään tupakkaa tuprutellut mies katsoi ympärilleen ja havaitsi tuntemattoman miehen seisovan takanaan. Pieni rahasumma katosi sillä kerralla.

★ Eräänä toisena helmikuuisena iltana sohvalta nukkunut mies heräsi siihen kun tuntematon mies kaiveli hänen tak-

kinsa taskuja.

★ Eräänä toukokuuisena yöstä nukkumassa ollut mies heräsi keittiöstä tullesiin ääniin. Astuessaan keittiöön hän näki miehen livahtavan ovesta ulos.

★ Parien viikkoa sitten pariskunta istui olohuoneessaan. Vaimo kuuli ääniä keittiöstä ja löysi miehen käsilaukultaan noustuaan tutkimaan asiaa.

Esimerkkejä voisi jatkaa vaikka millä mitalla. Carbone sanoi osastonsa saavan ainkin yhden murtovarkausilmoituksen viikossa.

Hän sanoi joidenkin päiväkseen ilmoitettujen varkauksien saattaneen sattua yöllä, mutta asukkaat eivät osanneet kaivata puuttuvia tavaroita aamukiireissään.

Suurin osa poliisilaitoksen tietoon tulleista varkauksista on sattunut yöllä asukkaiden nukkuessa ja useimmiten varas pääsi sisälle joko avoimen

ikkunan tai lukitsemattoman oven kautta.

Vain harvoissa tapauksissa varas rikkoi ikkunan. Useimmat varkaat koettavat välttää turhaa melua.

Carbonen neuvo asukkaille: ovet lukkoon ja avain taskuun. Lisäksi hän suosittelee valon jättämistä päälle nukuttaessaan.

★

Viikko sitten fitchburgilaiset ja muut alueen kaupungit saivat kokea kesän tähänasti pahimman uskossateen. Noin 5,000 Fitchburg Gas & Electric Light Co:n asiakasta menetti sähkönsä varhain tiistai-iltana. Heistä 250 oli vielä sähköttä seuraavana aamu- na.

Myrsky kaatoi useita puita synnyttäen siten melkoista sekamelskaa sekä ihmisten pihamailla että teillä ja ka- duilla.

Sekä Fitchburgin että Leominsterin palolaitokset saivat useita soittoja salamaa pelänneiltä asukkailta. Suurin osa soittoista osoittautui onneksi vääriksi hälytyksiksi.

Fitchburgin lentokentällä mitattiin tuulen etenevän 46 mailin tuntinopeudella, Ster-

lingin lentokentällä vauhti oli 60 mailia tunnissa ja 80 mailia tunnissa Gardnerissa.

★

Fitchburgin ja Maynardin Kalevaiset ovat yhdessä huolehtineet 43:n Päämajakouksen ja 10:n Kansainvälisen kokouksen järjestelyistä. Kokoukset pidetään heinäk. 2. - 5. päivien välisenä aikana Fitchburgissa. Edellisestä Fitchburgin isännöimästä kokouksesta on kulunut jo 42 vuotta.

Osanottajia odotetaan sekä Kanadasta että kautta Yhdysvaltojen.

Rekisteröinti ja kokoukset pidetään Leominsterin Holiday Innissä.

Sunnuntaina 3. p:nä pidetään jumalanpalvelus Cathedral of Pines (Mäntykappeli) kirkossa Rindge, NH:ssä klo 5 - 6 ill. ja tilaisuus on avoinna kaikille kiinnostuneille. Harold Aho puhuu.

Juhlailallinen on maanantaina 4. p:nä Saiman Puistossa. Luvassa on herkullinen, perinteinen suomalais-ateria, jonka valmistuksesta

jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomen kielinen radioharta- tus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 3:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetyseurakunta

Sunnuntaina, heinäk. 3 p., klo 8:30 aam. radioharta- us New Life asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalan- palvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaiken- ikäisille.

Tiistaina, heinäk. 5 p., klo 7:00 ill. Aikuisten kuorohar- joitus. Klo 7:30 Viikkoillan hartaustilaisuus David Forry.

Kahvitarjoiluun kustantavat Irja Alitalo, Mirja Jokinen ja Miriam Orava.

Suomen kielinen puhelin- hartaus kaikkina vuorokau- den aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kert- tu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, heinäk. 3 p., klo 7:45 aam. Suomen kie- linen luterilainen tunti, WCMX, 1000 am. Klo 8:15 aam. Suo- men kielinen jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten Raa- mattu luokka. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen jumalan- palvelus.

Huom! Keskiviikkona, hei- näk. 6 p., klo 7:30 ill. alkavat kesäiset Mäntyrannan lltahar- taudet. Puhujana past. Hintze.

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

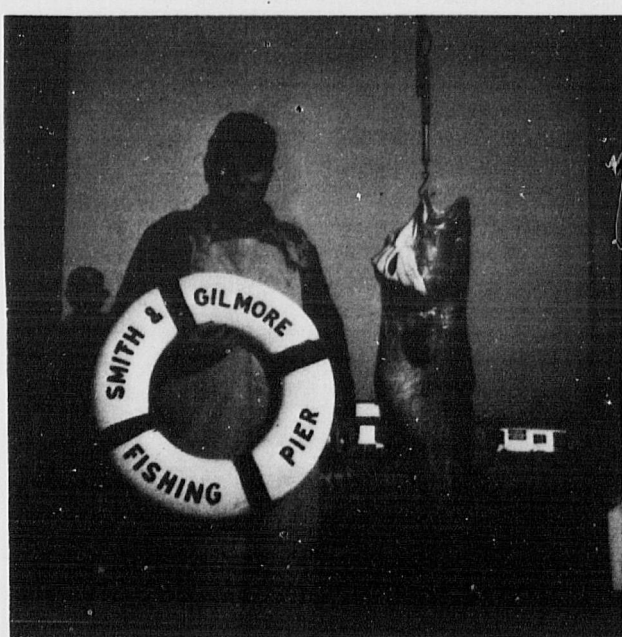
Täydellinen vakuutuspalvelu KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St. Fitchburg, MA Puh. 343-4853 Eino E. Niinimäki

71 Main St. Westminster, MA Puh. 874-5323 Glenn E. Niinimäki Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Fitchburgilainen Arvo Rantala esittelee 47 paunaista turskaansa, minkä hän pyydysti äskettäin syvän- meren kalastusmatkallaan. Nämä Hampton Beach, NH:stä alkunsa saavat päivän mittaiset kalareissut ovat erittäin suosittuja ja suurimman kalan saajaa odottaa aina mu- kava rahapotti. Rantalan suuren kalan olisi luultu voitta- neen, mutta samalla reissulla toinen kalamies onki kaksi paunaa painavamman kalan ja voittopotti meni sivu suun. Päivä oli kalastajien onnea, sillä kolme muutakin miestä sai 47 paunaisen kalan. Harvoin käy tällä tavalla. Matka melko varmasti täytti Rantaloiden pakastimen pitkäksi aikaa eteenpäin.

Kahviaiset ja Tanssit

Tanssia - Musiikkia - Virvokkeita

Joka keskiviikkoilta klo 8 heinäk. 6. :sta päivästä elok. 31.:seen päivään

Kaleva Huvilalla

Fort Pond, Lancaster, Mass.

Aikuisilta \$2.00

Lapsilta \$1.00

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449 Väitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA Puhelin 874-2921

UUTISPALOJA...

jatkoa edelliseltä sivulta

huolehtii Wayside Caterers. Tarjolla on rosollia, karjalan piirakoita, silakkarullia, lanttulaatikkoa, makaronilaatikkoa, savukinkkua ja jälkiruokasi rahkapiirakkaa kahvin kera.

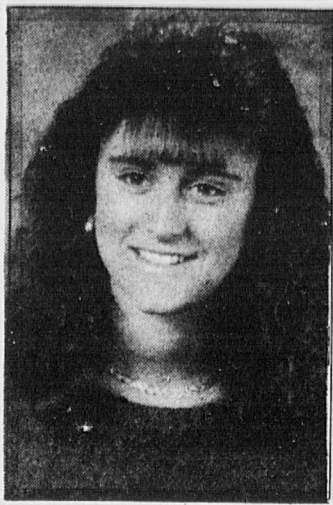
Kalevalan amerikanenglanniksi juuri kääntänyt Eino Friberg tulee puhumaan tilaisuudessa. Laulaja Janet Tuiskula esiintyy myös tilaisuudessa. Lopuksi on tanssia.

Juhlaillallinen on myös avoinna kaikille. Lippuja saa Raivaajasta, June Rantaselta tai Martha Kuokkaselta (874-2780).

★

Monet Fitchburgin kaduista ja silloista ovat korjaustöiden alaisina tämän kesän aikana. Main Streetin kunnostusprojekti on jo lähes valmis, samoin monet viemäryöt eri puolilla kaupunkia.

Sheldon, Putnam, Daniels ja Fifth Streettien sillat on määrä joko korjata tai vaihtaa uusiin kesän kuluessa. Bemis sillan kohtalosta ei olla vielä päätet-

LEOMINSTER, MA - Karen A. Mäki on saanut päästötodistuksen Leominster High Schoolista ja aloittaa sihteerin opinnot Becker Junior Collegessa syksyllä.

ty tämän kesän suhteen.

Työt tietenkin vaikeuttavat ja hidastavat autolla liikkumista, mutta kannattaa olla kärsivällinen, lopputulos on varmasti vaivan arvoinen.

Ruotsin naiset johtavat

WASHINGTON - Naisten ja miesten väliseen tasavertaisuuteen ei olla päästy vielä missään maassa, mutta äskettäin julkistetun tutkimuksen mukaan Ruotsissa on päästy muita maita lähemmäksi.

Suomi on listalla toisena, Yhdysvallat kolmantena sitoutumattoman Population Crisis Committee järjestön raportissa.

Huonoimmassa asemassa ovat köyhän Bangkadeshin naiset.

"Maailman köyhimmät naiset eivät ole vain köyhiä, he elävät nälkäräjällä. He ovat taloudellisesti riippuvaisia ja poliittisesti ja laillisesti voimattomia," sanoo tämän väestöllisiä asioita tutkivan komitean presidentti Sharon L. Camp.

Ruotsi sai eniten pisteitä naisten asemaa koskevassa tutkimuksessa, erityisesti sosiaalisessa tasavertaisuudessa ja työnsaanti mahdolli-

suuksissa.

Hyvänä kakkosena oli Suomi. Yhdysvallat seurasi kintereillä, saaden pisteitä erityisesti naisten ulottuvuuksilla olevista koulutusmahdollisuuksista.

Mitään maata ei luokiteltu "erinomaiseksi".

Ruotsi johti "erittäin hyvän" luokittelun ryhmää. Seuraavina olivat Suomi, Yhdysvallat, Itä-Saksa, Norja, Kanada ja Tanska.

Bangladesh oli listan toisessa päässä Mali, Afganistan, Pohjois-Yemen ja Pakistani seuranaan.

Luokittelussa otettiin huomioon terveydenhoitoa, avio- liittoa, lastenhoitoa, koulutusmahdollisuuksia, työnsaantia ja sosiaalisia etuja koskevat asiat.

Raportin mukaan naiset eivät ole miesten kanssa tasavertaisia missään maailman valtiossa.

Norjalaiskonsuli osallisena myrkkyskandaalissa

Guineassa toimiva Norjan kunniakonsuli on tunnustanut väärentäneensä asiakirjoja niin, että maahan voitiin laittomasti varastoida 15,000 tonnia myrkyllisiä kemikaaleja sisältänyttä teollisuusjätettä, kertoi Guinean radio äskettäin. Sen mukaan konsuli Sigmund Strömme on pidätetty ja hän joutuneen oikeuteen.

Strömme johtaa Guinomar-nimistä yhtiötä, joka on järjestänyt jätteen kuljettamisen ja varastoinnin Guineaan, kertoivat maan viranomaiset.

Norjan Guinean suurlähettiläs, jonka asemapaikka on Norsunluurannikolla, matkusti viikonloppuna Guinean pääkaupunkiin Conakryyn vakuutukseen maan viranomaisille, että jäte kuljetetaan pois ennen kuluvaan kuun loppua.

HUIPPUVOIMISTELIJAT - Hope Rintala Leominsteristä (vas.) ja Traci Leary Ashburnhamistä sijoittuivat kärkisijoille Yhdysvaltojen Voimisteluliiton keskitason voimistelukilpailuissa, mitkä pidettiin äskettäin Algonquin High Schoolissa Northborossa. Tyttöjen treenajina ovat toimineet Peter ja Pam Lusk Montachusett School of Gymnastic -opistosta.

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY

or within 10 Days

with established credit

MINIMUM 150 GALLONS

FULL SERVICE 632-1221

CASH ON DELIVERY 632-1226

24-HOUR BURNER SERVICE Dependability for over 10 YEARS

Our 3rd Generation LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash

Minimum 150 Gallons

11 Licensed Technicians

New Customers Welcomed

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg 345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg 345-1011

YUGO

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX 525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

YUGO

NORTH-END SUBARU/MAZDA

SUBARU

Rte. 13, Lunenburg 582-4911

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg 345-1363

Urheilua

Yleisurheilussa kaksi ennätystä

Naiset saavuttivat kaksi Suomen ennätystä Ladies Games -kisoissa, vaikka kyseessä oli oikeastaan kauden avauskilpailu ulkona.

Pituushypyssä Ringa Ropo hyppäsi uusiksi SE-luvuksi 667 ja paransi entistä ennätystä seitsemällä sentillä.

Sari Essayah käveli 5 kilometrillä uusiksi ennätyslukuksi 22.01,09 ja paransi entistä ennätystä 20 sekuntia.

Miesten puolella parhaasta tuloksesta on vastannut keihäänheittäjä Tapio Korjus heittämällä keihästä 80,18.

Akropolis-rallissa ei menestystä

Suomalaiset rallikuljettajat eivät menestyneet toivotulla tavalla Kreikassa ajatussa Akropolis-rallissa, vaan Markku Alen oli parhaana suomalaisena neljäs. Hän oli myös ainoa suomalainen, joka pääsi

maaliin saakka.

Muut suomalaiset Juha Kankkunen, Timo Salonen, Hannu Mikkola ja Sebastian Lindholm joutuivat keskeyttämään.

Rallin voitti Italian Massimo Biasion, joka onkin tällä hetkellä vakavin MM-tittelin taivoittelija.

Uusi onnettomuus pesäpallossa

Jo toisen kerran lyhyen ajan sisällä on pesäpalloilija saanut pallon päähänsä.

Viimeksi tällainen tilanne sattui Muhoksella mestaruussarjan ottelussa Muhos-Seinä-joki.

Ottelussa Muhoksen pelaaja sai oman joukkueensa pelaajan lyömän pallon korvan taakse. Pelaaja ei loukkaantunut vakavasti.

Jukolan viesti norjalaisjuhlaa

Norjalaiset suunnistusjouk-

kueet juhlivat Jukolan viestissä ottamalla kaksoisvoiton miesten sarjassa.

Jukolan viesti juosti tänä vuonna 40. kerran ja suunnistuspaikkana oli ensi kertaa Pohjois-Pohjanmaa ja Pudasjärvi.

Miesten 7-miehissarjassa voiton vei Baekkelagetes SK Norjasta ja saman maan NTHI oli toinen.

Paras suomalaisjoukkue oli Ikaalisten Nouseva Voima neljäntenä lähes 12 minuuttia voittajajoukkueelle hävinneenä. Miesten sarjaan osallistui noin 1.000 joukkuetta.

Myös naisten Venlojen viestien voitto meni Norjaan Halden SK ollessa nopein.

Paras suomalaisjoukkue oli Järvenpään Palo seitsemäntenä lähes 10 minuuttia voittajajoukkueelle hävinneenä.

Hiihtomatkat muuttuvat

Kansainvälinen hiihtoliitto on päättänyt, että ensi talven

Lahden MM-kisoissa naiset eivät hiihdä vanhaa pikamatkaansa 5 kilometriä, vaan tilalle tulee 10 kilometrin hiihto kahdella eri tyylillä. Ennen 10 kilometriä hiihdettiin vain yhdellä tyylillä.

Ensimmäiset Souliin matkaavat nimettiin

Suomen olympiakomitea (OK) nimesi äskettäin ensimmäisessä valintakokouksessaan 31 suomalaisurheilijaa Soulin olympialaisiin, jotka käydään 17. syyskuuta -2. lokakuuta. Nimetyistä yksi on varamies. Valituiksi tulivat seuraavat kilpailijat:

Ammunta: Juha Hirvi, Sakari Paasonen, Pirjo Peltola, Tapio Säynevirta, Jouni Vainio ja Sirpa Ylönen.

Judo: Jukka-Pekka Metso ja Juha Salonen.

Paini: Harri Koskela, Jukka Loikas, Timo Niemi, Keijo Pehkonen, Jouko Salomäki ja Ta-

pio Sipilä kreikkalaisroomalaiseen painiin sekä vapaapainiin Jukka ja Pekka Rauhal.

Painonnosto: Peter ja Johan von Koskull (luokka 470), Annika ja Bettina Lemström (naisten luokka 470) ja Lauri Rechartt (Finnjolla). Recharttin nimetty varamiehenä on Henrik Eklund.

Soutu: Pertti Karppinen sekä Aarne ja Kari Lindroos.

Yleisurheilu: Tuija Jousimaa ja Sinikka Kesitalo.

Seuraavan kerran urheilijoita valitaan 10. elokuuta. Viimeinen valintatilaisuus on 29. elokuuta.

Suomen uutisia

Lehtifuusio Kotkassa

Kotkalaiset sanomalehdet Eteenpäin ja Etelä-Suomi yhdistyvät.

Syynä yhdistymiseen ovat taloudelliset vaikeudet. Molemmat lehdet ovat jo vuosia tuottaneet tappiota useita miljoonia markkoja. Eteenpäin-lehden levikki on ollut noin 20.000 ja Etelä-Suomen noin 16.000.

Uuden lehden nimeksi on päätetty Kotkan Sanomat ja se tulee olemaan 7-päiväinen sitoutumaton lehti.

Uuden lehden omistajiksi tulevat lopetettavien lehtien lisäksi Kyymene Oy sekä Helsingin Sanomia julkaiseva Sanoma Oy.

Ennätysmäärä lentoemäntiä

Finnair kouluttaa tänä vuonna ennätysmäärän lentoemäntiä.

Kun tavallisesti vuodessa koulutetaan 48 lentoemäntää ja stuerttia, niin tänä vuonna Finnairin ilmailuopistossa valmistuu 147 lentoemäntää ja 13 stuerttia.

Finnair tarvitsee entistä enemmän henkilökuntaa huoltolehtimaan matkustajien mukavuudesta, koska lentojen määrä on kasvanut rajusti.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskustämmittilaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

Järvet ennätyskorkealla

Sisä-Suomen järvien vedenpinta on ennätyskorkealla.

Hämeessä on rikottu jopa vuosisadan ennätykset ja Tammerkosken juoksutuksia on lähes kolminkertaistettu normaaliin verrattuna.

Etelä-Pohjanmaalla Kyrönjoen pinta on ollut 2,2 metriä korkeammalla kuin tavallisesti.

Vesiviranomaisten mukaan ennätyskorkeudet johtuvat viime aikojen runsaista sateista ja kylmästä ilmasta.

Monin paikoin tilannetta on yritetty korjata poikkeusjuoksutuksin.

Oikeuslääkäreistä pulaa

Suomessa on pulaa ruumiinavauksia tekevästä oikeuslääkäreistä. Suomen lääkäriiliton mukaan yksi oikeuslääkäri voisi avata vuodessa 350 ruumista, mutta monissa lääneissä lääkärit joutuvat avaamaan jopa 600 ruumista vuodessa.

Tilannetta parantamaan on asetettu työryhmä, jonka lausunto ilmestyy pikapuoliin.

Lausunnossa ehdotetaan, että Suomeen perustetaan vuosittain yksi oikeuslääkäriin virka lisää.

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

Uudet postimerkit

Jomalan kirkko

Suomen Posti- ja telehallitus julkaisee 26. 8. 1988. Ahvenanmaan maakuntaa varten 1,40 markan maksuarvoisen Jomalan kirkkoa esittävän rajoitettupainoksisen yleispostimerkin. Jomalan kirkko on omistettu Pyhälle Olaville ja se on yksi Pohjoismaiden vanhimmista säilyneistä kirkoista.

Kristinuskoon kääntymisen oli Ahvenanmaalla yhtä lailla hämärän peitossa kuin muuallakin Pohjolassa. 1000-luvun alussa lakattiin käyttämästä pakanallista hautaustapa. Ahvenanmaan manteeen kaikki pitäjänkirkot sijaitsevat pakanallisten hautakenttien yhteydessä. Ahvenanmaan kolmannes kuntien kirkkoja olivat Jomalan, Saltvikin ja Finströmin kirkot, joista Jomalan kirkko on vanhin.

Jomalan kirkon vanhimmat osat on rakennettu 1100-luvulla. Kirkossa oli alunperin neliön muotoinen keskilaiva sekä kapeampi ja matalampi kuori itäpäädyssä ja samanlainen uloke länsipäädyssä. Kirkossa oli kolme portaalia.

Kirkon toiselle rakennusvaiheelle ovat ominaisia muuratut seinät joissa nurkkalimitykset ja muut koristeet olivat kalkkikivistä tehtyjä. Kirkon koristeena on myös lombardilainen kalkkikivileijona, jolla on ihmisen pää kidassaan. Leijonan kuono on alkuperäinen ja siitä on voitu päätellä, että tämä rakennusvaihe ajoittuu 1100-luvun keskivaiheille.

Kolmannessa rakennusvaiheessa, 1100-luvun lopulla kirkko sai puolustuskerroksen pyöreäkaarisine ampu-maukkoinen, jotka nyt ovat umpeen muurattuja. Puolustuskerrosta käytettiin, kuten erillistä nyttemmin purettua kastaalitornia, suomalaisten ja balttilaisten pakanoiden hyökkäyksiä vastaan.

Kirkon rakennushistoria näkyy selvästi eteläisessä seinämuurissa, jossa alimpana on hakattuja graniittipaasia. Niiden päälle on epäsäännöllisesti asetetuista graniittilohkareista rakennettu muuri, jossa on kalkkikivistä tehty nurkkalimitys. Ylimpänä on kerroksittain asetetuista graniittipaasista rakennettu muuri.

1830-luvun lopussa korvattiin kuori poikkilaivalla. Vanhat 1100-luvun puolivälissä rakennetut keskilaivan luonnonkiviset ristiholvit purettiin ja ne korvattiin valetuilla betoniholveilla, mutta torniholvi säilytettiin alkuperäisenä.

Kun kirkkoa myöhemmin vuonna 1961 restauroitiin, löydettiin keskilaivasta ja tornikaaresta mielenkiintoisia seinämaalauksia. Tornikaaresta olevat neljä aihetta kuvaavat tuhaajapojan elämää.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Maalaukset ovat peräisin 1200-luvun jälkipuoliskolta. Kirkossa on useita 1300- ja 1400-luvulta peräisin olevia puuveistoksia. Suuri harvinaisuus on Pyhän Annan äidilistä hahmoa esittävä, veistos, joka kantaa vasemmalla käsivarrellaan Neitsyt Mariaa Jeesuslapsen sijasta.

Jomalan seurakunta mainitaan ensimmäisen kerran kirjallisissa lähteissä 1330-luvulla. Se on Ahvenanmaan suurin maaseurakunta, jossa on 2720 seurakuntalaista.

Jomalan kirkko
26.08.1988

Kuva-aihe: Valtava goottilainen torni on Jomalan kirkolle tunnusomainen. Se rakennettiin 1300-luvulla ja on 52 metriä korkea.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Maailman tapahtumia

Neuvosto akateemikko alkoholin puolesta

Neuvostoliittolainen akateemikko G. Zaigrajev on kehottanut valtiota lisäämään rajusti viinin ja oluen tuotantoa ja laskemaan alkoholin hintaa. Hänen mielestään neuvostojohdon taistelu alkoholia vastaan on osoittautunut kalliiksi erehdykseksi.

Zaigrajevin mukaan Neuvostoliitto on menettänyt miljardeja ruplia laittomille viinantislaajille, jotka puolestaan ovat kotipolitoista kyhätessään aiheuttaneet maahan tuntevan sokeripulan.

-Meidän on myönnettävä, että taistelumme juoppoutta vastaan on epäonnistunut. Zaigrajev kirjoitti päivälehti Sotsialisticheskaja Industriassa.

Kirjoitus oli tuore hyökkäys puoluejohtaja Mihail Gorbatschovin vuonna 1985 aloittamaan raittiuskampanjaa vastaan. Kampanjan aikana viranomaiset ovat rajoittaneet alkoholin saatavuutta, nostaneet hintoja ja pyrkineet päättäväisesti poistamaan alkoholin käytön katukuvasta.

Suomi ja Kiina sääyhteistyöhön

Suomi ja Kiina ryhtyvät sääalan yhteistyöhön. Asiasta neuvoteltiin viime viikolla kiinalaisen valtuuskunnan vieraillessa Helsingin Ilmatieteen laitoksessa.

Yhteistyön kohteita ovat mm. ilmansuojelu, meteorologiset havainnot ylemmästä ilmakehästä, keskipitkän ajan sääennusteet ja automaattiset sääasemat, kerrottiin Ilmatieteen laitokselta.

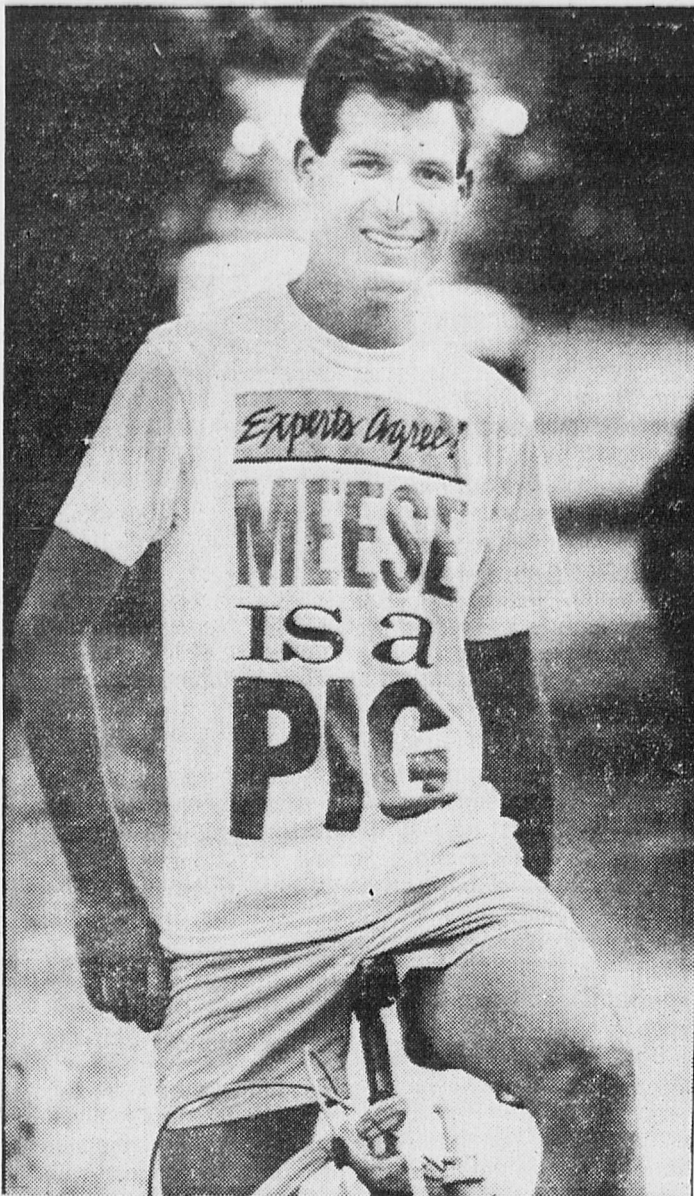
Pete Seeger

Sinun maasi ja minun maani ...

Folklaulaja Pete Seeger, joka on uhrannut suurimman osan elämästään ympäristönsuojelulle, osoitti menneenä viikonloppuna, että hänen laulunsa eivät ole vain tyhjiä sanoja.

Beacon, NY:ssä asuva Seeger oli nimittäin yksi monista henkilöistä, jotka liittyivät lähistön Sugar Loaf vuorelle riehuvan metsäpalon sammutusjoukkoihin.

Kuvassa Seeger vastaanottamassa ohjeita.

Pohjoismainen rauhanleiri Ahvenanmaalle

Pohjoismainen rauhanleiri järjestetään tänä vuonna Ahvenanmaalla. Leirille odotetaan osallistujia ja esiintyjiä paitsi kaikista pohjoismaista myös muualta Euroopasta, Neuvostoliitosta ja Amerikasta.

Rauhanleiriin liittyy myös ensimmäinen Itämeren maiden rauhanpurjehdus. Osa leirille tulijoista taittaa matkan polkupyörillä.

Ahvenanmaalle, Bomarsundiin heinäkuun puolivälissä pystytettävä leiri on jatkoa kesäisille rauhantapahtumille, joita on järjestetty vuorotellen eri pohjoismaissa. Idea leireistä lähti Suomesta ja ensimmäinen rauhanleiri pidettiin Norjassa vuonna 1981.

Tämänvuotiseen rauhaleiriin liittyen järjestetään ensimmäinen Itämeren maiden rauhanpurjehdus. Tavalliset veneilijät Saksoista, Puolasta, Neuvostoliitosta, Suomesta, Ruotsista ja Tanskasta purjehtivat yhdessä Leningradiin ja sieltä rauhanleirille Bomarsundiin. Tämän tapahtuman yhteydessä Leningrad avaa ensimmäistä kertaa satamansa ulkolaisille purjehtijoille.

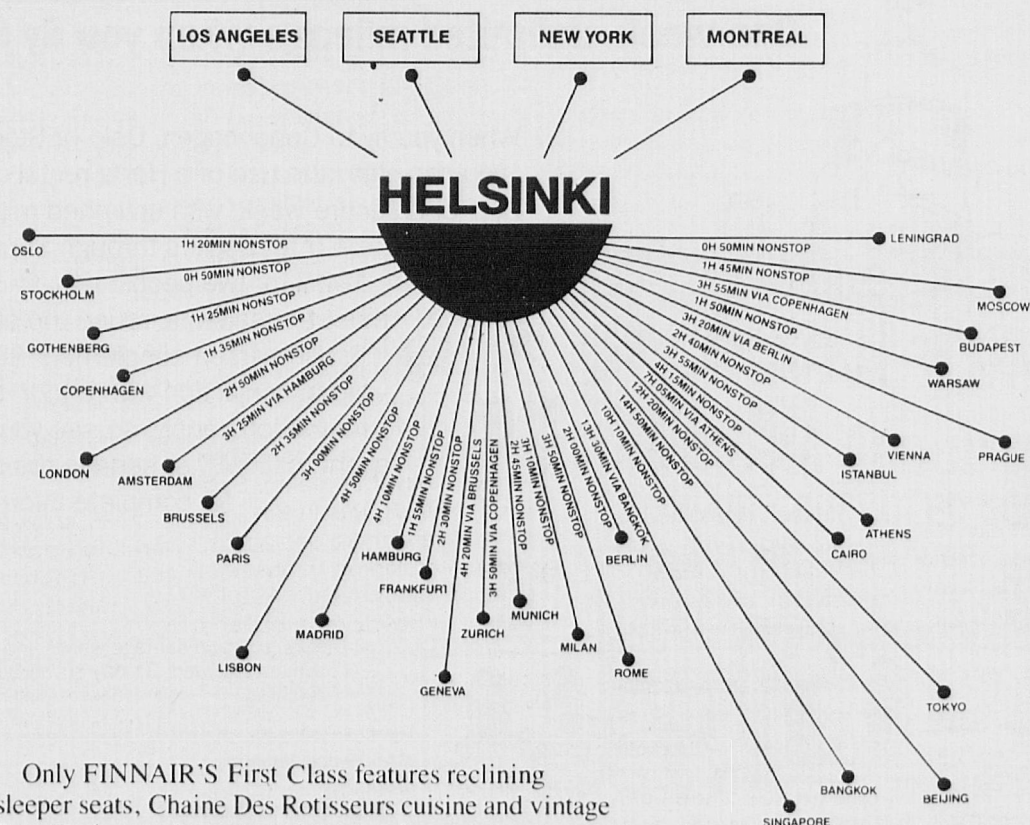
Rauhanpurjehduksella halutaan tuoda esiin sitä, että yhteistyö yli Itämeren on mahdollista. Purjehduksella vastustetaan myös Itämeren saastuttamista.

Rauhanleirin ohjelma on mielenkiintoinen ja monipuolinen. Mukana on esiintyviä taiteilijoita ympäri maailmaa. Taiteenlajit vaihtelevat kuorolaulusta rokkiin ja teatterista seminaareihin.

Pääsy kielletty

WASHINGTON - Polkupyörälähetä Christopher Stalvey'n T-paitaa koristaa teksti "Experts agree! Meese is a pig" (Asiantuntijat yksimielisiä! Ed Meese on sika). Oikeusministeriön viranomaiset kieltäytyivät päästämästä Stalvey'tä ministeriön ovien sisäpuolelle paidassa olleen oikeusministeri Edwin Meese III:n vastaisen iskulauseen johdosta.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Koivisto tapasi toimittajia "koemielessä"

Presidentti Mauno Koivisto käveli edellisviikon keskiviikkona Linnasta läheiseen hienostoravintolaan Kultaiseen Sipuliin tapaamaan "koemielessä" pääkaupungin poliittisia toimittajia.

Tilaisuus oli täysin julkinen, mutta Koivisto ei halunnut nimittää sitä tiedotustilaisuudeksi. Tapaaminen on hänestä sopiva nimitys, koska hän haluaa toimittajien kanssa mielipiteiden vaihtoa.

"En halua tästä mitään yhteen maaliin ampumista", Koivisto on kevään aikana pohdiskellut suhteitaan tiedotusvälineisiin ja päättänyt järjestää viime vaalikierrokseltaan tutun toimittajatapaamisen.

Koivisto myhäili, että toimittajat ovat ilmaisseet haluavansa nähdä häntä säännöllisesti voidakseen muun muassa todeta hänen terveydentilansa.

"Onko homma ikään kuin hanskassa", hän täydensi.

Hyvin voidaan

Koivisto mietiskeli järjestävänsä tapaamisia tästä lähtien pari kertaa vuodessa, mikäli tapaamisen tulokset osoittautuvat hyviksi.

Sähköiset välineet saivat ensiksi suunvuoron. "Herra presidentti, miten voitte", kuului ensimmäinen kysymys.

"Hyvin, vastasi Koivisto lyhyesti. Kaikki huomasivat, että hänen toinen silmänsä punersi. Tapaamisen loppupuolella selvisi, että presidentti oli äskeisellä pyöräretkellään saanut kolme kertaa jonkin ötökän silmäänsä.

"Pitäisi aina käyttää pyöräillessä laseja".

Ei yhteyksiä

Mitä mieltä Koivisto on sosiaalidemokraattien pulmasta, pitäisikö puolueen puheenjohtajan Pertti Paasion ryhtyä ministeriksi ja vieläpä ulkoministeriksi.

Koivisto vastasi, ettei sosiaalidemokraattien keskustelu hallituksen kokoonpanosta ole häntä ilahduttanut. Hän sanoi pitävänsä kohtuullisena, että hänenkin kanssaan keskusteltaisiin ennen minis-

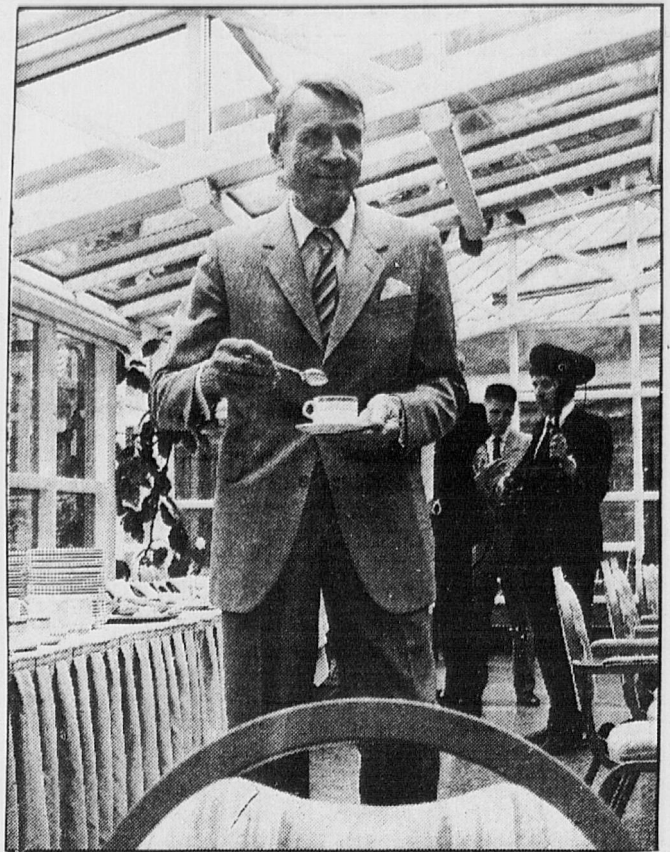
terin vaihdoksia ja erityisesti ennen ulkoministerin vaihtamista.

Kävi ilmi, etteivät SDP:n edustajat ole ottaneet Koiviston yhteyksiä ministerin vaihdoksesta, mitä Koivisto tuntui hieman kummastelevan, vaikka hän ei sitä suoraan sanonutkaan.

Onko Koivisto siis etäännyttänyt entisestä puolueestaan SDP:stä? "Voisi ehkä sanoa, että suhteet ovat normalisoituneet", vastasi Koivisto.

Kalevi Sorsa ei ole Koivistolle korvaamaton ulkoministeri, koska kukaan ei ole korvaamaton. "Minäkään en ole korvaamaton", huomautti Koivisto.

Sorsa on tuoreessa haastattelussa sanonut kaipaavansa välillä Suomen Pankin holvien rauhaan. Tähän Koivisto sanoi, ettei ole mitään kiirettä

Kahvia presidentille tentin jälkeen

pistää Sorsaa Suomen Pankkiin.

Yhteyksiä oppositioon

Tapaaminen oli jaettu kolmeen osaan. Ensin saivat esittää kysymyksiä sähköisten tiedotusvälineiden toimittajat, ja

sitten lehtiin kirjoittavat toimittajat. Viimeisen puolituntisen aikana Koivisto ja toimittajat rupattelivat kahvikupposet kädessä.

Kirjoittaville toimittajille vastatessaan Koivisto kertoi mielestään olevansa sangen hyvin perillä siitä, mitä oppositiopuolueissa ajatellaan. Hänellä on mielestään ollut riittävästi yhteyksiä oppositiopuolueiden puheenjohtajiin. Hän kiisti arvelut, että hän olisi tuominut keskustapuolueen oppositioon presidenttikautensa ajaksi.

Kohtuullisesti

Miten SDP:n gallupkannatuksen aleneminen vaikuttaa hallituksen elinkykyyn? Koivisto muisteli olleensa itse paljon tekemisissä erilaisten gallupien kanssa.

"Pieniin muutoksiin ei kannata kiinnittää paljon huomiota", kuului kokeneen neuvo.

Miten koemielessä järjestetty toimittajatapaaminen onnistui? "Ihan kohtuullisesti tähän saakka", vastasi Koivisto siinä vaiheessa, kun ei ollut vielä nähnyt ja kuullut toimittajien tuotoksia.

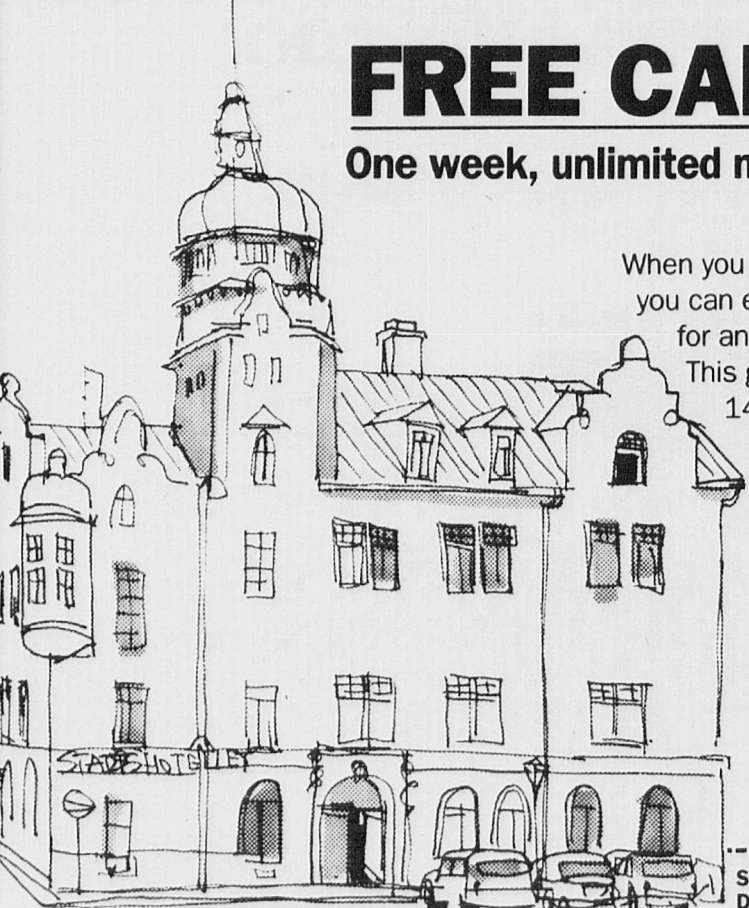
"Täällähän on suuren urheilujuhlan tuntua. Kun tänne tullessani näin runsaasti kuvaajia, ihmettelin, mikä tilaisuus täällä oikein on".

UP/Tapio Tuuri (SS)

MURTEET ... jatkoa sivulta 2

suuksia momentalaiseen tutkimukseen. Vaikka perinteisessä kansanmurteiden tutkimuksessa on vielä paljon tehtävää, sopii tallennettu puhekieli uudemman kielitieteen aineistoksi. Kenttätöystä olisi hyötyä useille muillekin humanistisille aloille, joilla siitä on jo tyystin luovuttu, huomauttaa Marjatta Palander.

Katri Vakkala
Tampereen yliopiston tiedetoimitus

FREE CAR RENTAL!

One week, unlimited mileage when you fly SAS

When you fly to Copenhagen, Oslo or Stockholm you can enjoy the use of a Hertz rental car free for an entire week, with unlimited mileage.* This great offer applies through September 14, 1988 for two people who fly SAS on most transatlantic round trip fares. Single person supplement \$80. Not valid in conjunction with a tour. Certain restrictions apply, so see your travel agent, call SAS or send in the coupon for complete information.

*Fuel, collision damage waiver and local taxes are not included. 21 day advance booking required.

SAS Viking Vacations
Dept. AR
138-02 Queens Boulevard
Jamaica, NY 11435

Please send information on your Free and Super Value Car Rentals.

Name _____

Address _____

City _____

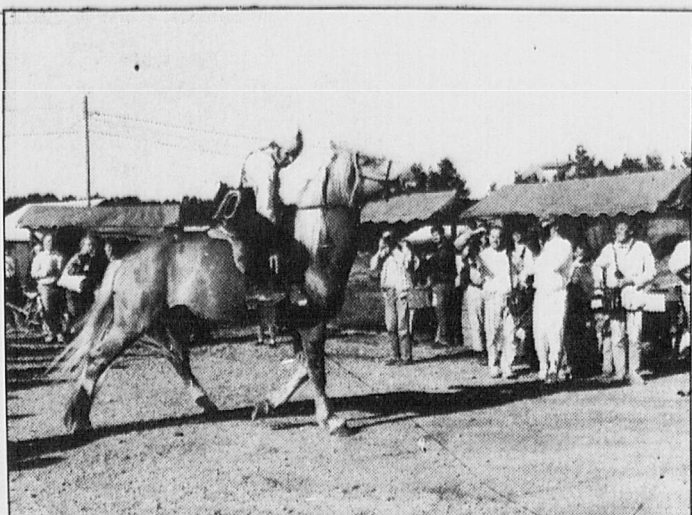
State/Zip _____

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Näin lähti Ruotsin Grisslehamnista soutaen tuotu posti Eck-eröstä, jossa Ahvenanmaan maaneuvos Henrik Gustafsson lähetti omat tervehdyksensä postin mukana kollegoilleen Turkuun ja Hämeenlinnaan.

Posti avasi vanhan Suuren Postitien

Kustavista Turun kautta Hämeenlinnaan kulkeva jo 1500-luvulla käytössä ollut Suuri Postitie avattiin tämän kuun 13.p:nä Kustavissa. Avaajana oli Lounais-Suomen postipiirin päällikkö Timo Äimänen.

Postitien avaaminen oli jatkoa Ruotsista Ahvenanmaan kautta Hämeenlinnaan kulkevalle postin 350-vuotisjuhlavuoden postikuljetukselle. Posti lähti liikkeelle Ruotsista Grisslehamnista. Ahvenan-meri ylitettiin avonaisella postiveneellä ja mantereella posti kulkee ratsain.

Mukana kuljetettiin arvokasta postia Ruotsin postin pääjohtajalta Pekka Tarjanteelle. Joukossa oli myös Tukholman kaupungin viesti Turun kaupunginjohtajalle.

Suuri Postitie oli Suomessa Ruotsin vallan ajan tärkeimpiä teitä. Vanha reitti selvitettiin tarkasti postin juhluvuoden kunniaksi. Postitie kulkee hyvin paljon nykyisiä teitä mukaillen Turusta Raisioon, Maskuun, Nousiainiin,

Mynämäelle, Mietoisiin, Vehmaalle, Taivassaloon ja Kustaviin josta Ahvenanmaan kautta päädytään lopulta Tukholmaan.

Vanhan tien linjaus on merkitty tänä vuonna maastoon. Tarkempien maastotutkimusten jälkeen reitille tulee pysyvä viitoitus vuonna 1990.

Kustavista posti eteni ratsain Maskuun, ja edelleen Turkuun. Hämeenlinnaan juhlaposti saapui 16. p:nä.

Pikku-uutisia

Eduskunta kesälomalle

Eduskunta pääsi 14. kesäkuuta kolmen kuukauden kesälomalle, mutta ennen lomaa ehti oppositio näpäyttää hallitusta äänestämällä lakiesityksiä lepäämään eli yli seuraavien vaalien.

Lepäämään äänestettiin mm. hallituksen esitys muuttaa posti liikelaitokseksi.

Monet hallituksen lakiesitykset äänestettiin lepäämään pienimmällä mahdollisella äänimäärällä eli kolmasosan äänimäärällä eli kolmasosan äänet riittivät lepäämiseen.

Juhlaparaati Hämeenlinnassa

Puolustusvoimain 70-vuotisjuhlaparaati järjestettiin Hämeenlinnassa ja paraatikatseiluksen teki ja ohimarssin otti vastaan presidentti Mauno Koivisto.

Juhlamarssiin osallistui yli 2,000 miestä ja 240 ajoneuvoa.

Paraatissa esiteltiin puolustusvoimien kaikki uusimmat ja tärkeimmät viime vuosien kalustohankinnat.

Presidentti Koivisto korosti puheessaan, että turvallisuus ei ole asia, joka voitaisiin jakaa osiin. Lisäksi presidentti korosti riittävän taloudellisen omavaraisuuden ja puolustuskyvyn merkitystä.

Finnairilla Peking-reitti

Finnairin DC-10 -kone laskeutui perjantai-aamuna 3. kesäkuuta Pekingiin. Kiinan pääkaupunkiin lennetään Neuvostoliiton yli.

Kyseessä oli ensimmäinen Pekingiin lentänyt suomalais-kone vuoden 1949 jälkeen.

Finnairin avauslennolle osallistuivat mm. eduskunnan puhemies Matti Ahde, liikenneministeriön kansliapäällikkö Juhani Korpela ja Finnairin pääjohtaja Antti Potila.

Taxell jatkaa rkp:n johdossa

Christoffer Taxell valittiin edelleen ruotsalaisen kansanpuolueen puheenjohtajaksi puolueen puoluekokouksessa Pietarsaassa. Valinta suoritettiin yksimielisesti.

Taxell on aiemmin vihjannut jättävänsä kansanedustajan työt vuonna 1991 ja hän kehottikin puoluekokousta miettimään tulevaisuutta.

Myös kaikki entiset varapuheenjohtajat valittiin yksimielisesti uudelleen.

Taisto Sinisalo syrjään

Taistolaiskommunistien pitkäaikainen keulakuva Taisto Sinisalo jättää paikkansa terveydellisistä syistä.

Sinisalo sanoi harkinneensa vetäytymistä jo talvella, mutta presidentinvaalien takia siirtäneensä päätöstä.

Taisto Sinisalo on vähän aikaa sitten eronnut Arvo Aallon kanssa ollut kommunistien hajaannuksen symboli.

Suurlähettiläs Rantanen

Suomen Yhdysvaltain suurlähettiläs Paavo Rantanen siirtyy syskylä ulkoministeriön palveluksesta johtajaksi Nokiaan. Rantanen on palvelut ulkoministeriötä jo 30 vuoden ajan.

Ennen siirtymistään Washingtoniin Rantanen toimi Suomen pysyvänä edustajana YK-edustustossa Genevessä. Rantanen on erikoistunut etenkin kauppapolitiikkaan.

Nokiassa Rantasen tehtäväalueeksi tulee kansainväliset asiakas- ja yhteistyösuhteet sekä kauppapolitiikka.

Efta-ministerit Tampereella

Ministeri Pertti Salolainen toimi isäntänä, kun Efta-ministerit kokoontuivat istuntoon Tampereella.

Kokousta pidettiin onnistuneena, vaikka suuria päätöksiä ei tehtykään.

Pääasiassa kokouksessa keskusteltiin yhteistyöstä Euroopan Yhteisön EY:n kanssa.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Sopimus työministeriöstä

Hallituksen pääpuolueet kokoomus ja sosiaalidemokraatit pääsivät sopimukseen työvoimaministeriöstä.

Sopimukseen kuului mm. ministeriön johtopaikkojen jako. Kansliapäälliköksi kaavailaan sosiaalidemokraattia ja kakkosmieheksi kokoomuslaista. Ministeriön uusi johto saa tehtäväkseen valmistella työvoimaministeriön muuttamista työministeriksi.

Sopimuksen mukaan uudistetulla ministeriöllä pyritään parantamaan ministeriön julkista ilmettä ja palvelukykyä sekä lisäämään poliittista arvostusta ja merkitystä.

Uudistettu ministeriö on tarkoitus toteuttaa ensi vuoden kesäkuun alusta.

Kokoomus suurimmaksi

Tuoreimman mielipidetiedustelun mukaan kokoomus on noussut suurimmaksi puolueeksi Suomessa.

Taloustutkimuksen radion uutisille tekemän tutkimuksen mukaan kokoomuksen kannatus oli toukokuussa 22,5 prosenttia.

Sosiaalidemokraattien kannatus oli laskenut 21,6 prosenttiin. Keskustapuolueen kannatus oli 19 prosenttia, skdl:n 9,6 prosenttia, vihreiden 5,2 prosenttia, ruotsalaisen kansanpuolueen 5,6 prosenttia, devan 3,7 prosenttia, kristillisten 2,9 prosenttia, eläkeläisten puolueen 2 prosenttia ja liberaalien 1,6 prosenttia.

Tutkimuksessa haastateltiin 1,925:tta suomalaista.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$795 • SEATTLE \$895

LOS ANGELES \$975 • MONTREAL \$700*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

There has never been a better time to take an American friend to Finland

A celebration like this comes along only once every 350 years or so. That's why it's a perfect time to take that trip to Finland with your American friends - the trip that you've always put off before.

There are still seats available. The price is right. And The National Year of Friendship between Finland and the U.S. is in full swing. Take advantage of these low roundtrip fares to Helsinki:

Dates	New York	Los Angeles & Seattle
6/1 - 8/14	\$995	\$1215
8/15 - 9/30	\$945	\$1165
10/1 - 4/30/89	\$720	\$940

Call and reserve your seats before they are all gone. Call your Travel Agent or Finnair. In New York City, call 212-889-7070. Outside of New York, call 800-223-5700.

JULY